

**Munkaerőpiaci tanácsadó szakirányú
továbbképzés**

Szaki tájékoztató

2016.

Indított szakirányok: nincs

Képzési terület, képzési ág: társadalomtudomány

Képzési ciklus: szakirányú továbbképzés

Képzési forma (tagozat): levelező

Szakért felelős kar: Debreceni Egyetem Egészségügyi Kar

Képzési idő: 2 félév

Oklevélhez szükséges kreditek száma: 60

Összes kontaktóraszám: 386 óra

Az összes óraszámom belüli kontakt órák (tanórák) száma: 160 óra, ebből

- gyakorlati órák száma: 78 óra intézményen kívüli szervezett gyakorlat;

- készségfejlesztő gyakorlatok óraszám: 32 óra;

- előadás: 50 óra.

Kontakt órán kívüli terhelés óraszám:

- távoktatási program szerinti felkészülés óraszám: 168 óra.

- önálló gyakorlati feladatok teljesítése: 58 óra

A képzés teljesítéséhez szükséges kreditek száma: 60 kredit

A képzés mintatantervében meghirdetett összes kreditérték: 70 kredit

A képzési szakaszok kreditszáma:

- szakmai alapozó ismeretek: 10 kredit

- szakmai törzstárgyak: 40 kredit, ebből

kötelezően választható tárgyak: 10 kredit

szabadon választható tárgyak: 5 kredit

- szakdolgozat: 10 kredit

KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEK

1. A szakirányú továbbképzés megnevezése: **Munkaerőpiaci tanácsadó**
2. A szakképzettség oklevélben szereplő megnevezése: **Munkaerőpiaci tanácsadó**
3. A szakirányú továbbképzés képzési terület szerinti besorolása: **társadalomtudományi**
4. A felvétel feltétele:

Szakirányú továbbképzésre az vehető fel, aki alapképzésben (ideértve a főiskolai végzettséget is) szerzett fokozattal és szakképzettséggel rendelkezik.

A szakirányú továbbképzésbe bármely képzési területen alapképzésben fokozatot és szakképzettséget szerzettek felvehetők.

A felvételi követelmények azonosak tekintet nélkül arra, hogy a jelentkező melyik felsőoktatási intézményben szerezte meg oklevelét.

5. Képzési idő: két félév.
6. A szakképzettség megszerzéséhez szükséges kreditek száma: 60 kredit.
7. A képzés során elsajátítandó kompetenciák, tudáselemek, megszerezhető ismeretek, személyes adottságok, készségek

A képzés célja:

Olyan szakemberek képzése, akik képesek az álláskeresők körében átfogó, komplex pszichoszociális segítő, és tanácsadó tevékenységet végezni. Ismerik a munkaügyi szervezetek és szolgáltatások rendszerét és képesek speciális eljárásokkal és módszerekkel segíteni a munkaerőpiacról kiszoruló csoportokat, fejleszteni a célcsoportot segítő hálózatokat az ellátás hatékonyságának javítása érdekében. A képzés fókuszába azon módszerek átadása kerül, melyek a segítőik számára a gyakorlatban hatékonyan alkalmazhatók.

7.1. Elsajátítandó kompetenciák

A munkaerőpiaci tanácsadó legyen képes

- Értelmezni a munkanélküliség társadalmi, gazdasági, jogi, valamint pszichés összefüggéseit, területi, térségi jellemzőit.
- Legyen képes megérteni és felmérni a munkanélküliség helyi tényezőit, a helyi társadalomra és az egyének életére gyakorolt hatásait.
- Legyen képes adekvát segítő technikák alkalmazására a munkanélküliek segítése során.
- Tudja alkalmazni a tréning módszereket, motivációs technikákat, szituációs gyakorlatokat, interjú módszereket.
- Legyen képes a kliens erőforrásainak mérésére, a probléma értelmezésére és segítő együttműködésre a kliens munkaerőpiaci pozíciójának javítása érdekében.
- Legyen képes csoporttechnikák alkalmazására, programok összeállítására, tematikák kidolgozására, tudja kézben tartani a csoport folyamatokat. Tudja a csoport módszereket a kompetencia fejlesztés érdekében alkalmazni.
- Legyen jártas a helyi szolgáltatások felmérésében, a szolgáltatási hálózat szervezésében, valamint a szolgáltatások fejlesztése érdekében tudjon hatékony forrásteremtő munkát végezni.
- Legyen képes segíteni és erősíteni a munkanélküliek önszerveződő és érdekvédelmi tevékenységét, valamint a közösségi alapú gazdasági kezdeményezések helyi megvalósulását.

7.2. Tudáselemek, megszerezhető ismeretek

A munkaerőpiaci tanácsadó ismerje

- A foglalkoztatottságot meghatározó makro, mezo és mikro szintű gazdasági folyamatokat, legyen képes mindezeket összefüggésbe hozni a kliensei helyzetével.
- A foglalkoztatáshoz és munkanélküliséghez kapcsolódó fogalmakat, ezek értelmezési kereteit.
- Megfelelő rálátással rendelkezzen a foglalkoztatás általános jogi szabályai, a munkanélküliek/álláskeresők ellátásának szabályozása, valamint a célcsoport szociális ellátásának jellemzői tekintetében.
- Legyen tisztában a munkanélküliség pszicho – szociális és egészségügyi következményeivel, s az eltelt idő függvényében történő negatív változások kialakulásának lehetőségével. Tudja mindezt összefüggésbe hozni a kliens motiváltságával és motiválhatóságával.

- Ismerje a foglalkoztatásban résztvevő szervezetek (kormányzat, önkormányzat, piaci szektor, szociális gazdaság) feladatát, kompetenciáit.
- Ismerje a közösségi és hazai foglalkoztatáspolitikai stratégiákat, valamint a megvalósítást segítő szervezet felépítését, működését.
- A munkanélküliség pszichés jellemzőit, valamint személyiségre gyakorolt káros hatásait.
- Az egyének, csoportok és közösségek segítségével kapcsolatos módszerek alkalmazásának lehetőségeit, szabályait, valamint módszertani hátterét.
- A helyi erőforrások felmérésének módszereit, a szolgáltatástervezés technikáit.
- A segítő munka hátrányos helyzetű térségekben alkalmazható módszereit.
- A segítő munka végzéséhez szükséges forrásteremtő tevékenységgel kapcsolatos alapvető feladatokat.

7.3. Személyes adottságok

A hallgatónak rendelkeznie kell mindazon személyes adottságokkal melyek a segítő munka végzésében személyes hatékonyságát segítik.

Személyes adottságok: empátikus képesség, jó kommunikáció, jó megfigyelő készség, elemző, rendszerező készség, innovatív képesség, kreativitás.

7.4. A szakképzettség alkalmazása konkrét környezetben, tevékenységrendszerben

A szakképzettséget a végzett hallgatók a hátrányos helyzetű térségek szociális szolgáltatásaiban (családsegítés, gyermekjóléti szolgáltatás, polgármesteri, kistérségi hivatalok, civil szolgáltatók, álláskeresőket támogató szolgáltatások, közösségi központok) munkaerő-piaci szolgáltatásokat nyújtó szervezeteiben, munkaügyi hivatalokban (AFSZ) valamint a mélyszegénységet és munkanélküliséget kezelő programokban, a szociális gazdasághoz tartozó szervezetekben, valamint a szociális szövetkezeteket támogató programokban tudják hatékonyan hasznosítani. A megszerzett tudást azonban a szakemberek a segítő tevékenység minden területén hatékonyan alkalmazhatják pl. adósságkezelő programok mellett, helyi közösségfejlesztő programokban, gyermekszegénység elleni és önsegítő programokban, közösségi ellátásokban, megváltozott munkaképességű ügyfelek segítése során.

A képzés során elsajátítható ismeretek hatékonyan hasznosíthatók a szociális alap és szakosított ellátások területén, ahol a napi tevékenység során a munkaerőpiacról kiszorultak segítségét, gondozását, támogatását kell végezni.

A szakképzettséget eredményesen használhatja az a szakember is aki közösségfejlesztéssel, álláskeresők érdekvédelmi szervezeteinek támogatásával, valamint munkanélküliek családjának támogatásával foglalkozik.

A szakképzettséget szerzett szakember hatékonyan tudja segíteni a helyi ellátás és szolgáltatásfejlesztő munkát.

8. A szakképzettség szempontjából meghatározó ismeretkörök és a főbb ismeretkörökhöz rendelt kreditértékek

Ismeretkörök	Kredit érték
Társadalmi és gazdasági folyamatok hatása a foglalkoztatásra	5
Munkanélküliséggel, foglalkoztatással kapcsolatos ismeretek	10
Tanácsadási és segítő módszerekkel kapcsolatos ismeretek	10
Szegénységben élők helyzetével kapcsolatos ismeretek, szegénységben élők segítése során alkalmazott gyakorlati módszerek	10
Helyi szükséglet és erőforrás felmérés ismeretei	5
Közösségi alapokon szerveződő foglalkoztatás segítségével kapcsolatos ismeretek	5
Projekttervezéssel, kivitelezéssel kapcsolatos ismeretek	5
Ismeretek integrációját szolgáló modul (szakdolgozat)	10
Összesen	60

9. Szakdolgozat kreditértéke: 10 kredit.

Szakdolgozat

A szakdolgozat saját empirikus munkán, vagy szakirodalom feldolgozáson, vagy korábban készített kutatások másodelemzésén alapuló a **munkaerőpiaci tanácsadás területét elemző írásbeli dolgozat**, vagy **önállóan készített projekt**, mely tanúsítja, hogy a szerző elsajátította a képzés elméleti és gyakorlati ismereteit, és képes azokat komplex szemléletben kezelni.

A szakdolgozat készítésének szabályaira vonatkozóan a Debreceni Egyetem Egészségügyi Kar Tanulmányi és Vizsgaszabályzatát, valamint az Alkalmazott Társadalomtudományi Tanszék kiegészítő szabályzatát kell irányadóként kezelni a következő kiegészítésekkel:

- a szakdolgozathoz 10 kreditpont rendelhető
- a szakdolgozat témaválasztásának ideje az első félév szorgalmi időszakának utolsó napja.

Záróvizsga

Záróvizsgára bocsátás feltételei:

- a tantervben előírt tanulmányi és vizsgakövetelmények teljesítése
- a szakdolgozat benyújtása és elfogadása.

A záróvizsga részei:

A hallgatók komplex záróvizsgát tesznek, melynek része a szakdolgozat védeése, valamint a **készségeket és ismereteket igazoló gyakorlati vizsga** eredményes teljesítése.

A záróvizsga értékelése a szakdolgozat opponensi értékelése, a szakdolgozat védeés értékelése valamint a gyakorlati vizsga érdemjegyének átlaga. Az oklevél minősítés módját a DE Tanulmányi és Vizsgaszabályzatának Egészségügyi Kari melléklete tartalmazza.

AJÁNLOTT TANTERV LEVELEZŐ TAGOZAT

A szak fejléce	Munkaerőpiaci Tanácsadó Szakirányú Továbbképzés
Hatályos	2011.
Tagozat	Levelező

MINTATANTERV

A tantárgy								
Javasolt félév (1)	kódja (2)	neve (3)	számonkérési formája (aláírás, gyak.jegy, kollokvium) (4)	óraszám/félév		kreditértéke (7)	jellege (köt., köt. vál.) (8)	felvétel előkövetelménye/i (a tantárgy kódja) (9)
				elm. (5)	gyak. (6)			
I.	EKTT-203-00L	Magyar társadalom	b	8	0	5	kötelező	-
I.	EKTT-204-00L	Foglalkoztatáspolitikai	gy	8	0	5	kötelező	-
I.	EKTT-205-01L	Egyéni esetmunka álláskeresővel I.	gy	6	16	5	kötelező	-
I.	EKTT-206-01L	Csoportmódszerek álláskereső segítésében I.	gy	4	16	5	kötelező	-
I.	EKTT-207-01L	Felmérés, tervezés, erőforrás allokáció	gy	4	8	5	kötelező	-
I.	Kötelezően választható kurzusok*					5	köt.vál.	-
I.		összesen	1b+4gy	30	40	30		
II.	EKTT-205-02L	Egyéni esetmunka álláskeresővel II.	gy	5	20	5	kötelező	Egyéni esetmunka álláskeresővel I.
II.	EKTT-206-02L	Csoportmódszerek álláskereső segítésében II.	gy	5	20	5	kötelező	Csoportmódszerek álláskereső segítésében I.
II.	Kötelezően választható kurzusok*					5	köt.vál.	-
II.		összesen	2gy	10	40	15		
		Szakdolgozat	-	-	-	10	-	
II.		Záróvizsga***						
		Szabadon választható tárgyak**	teljesítendő			5 kredit	szab. vál	
		Kötelezően választható tárgyak*	teljesítendő			10 kredit		
I.	EKTT-208-00L	Munkanélküliség egyénre gyakorolt hatásai	gy	0	10	5	köt.vál.	-
I.-II.	EKTT-209-00L	Munkaügyi kapcsolatok	gy	0	10	5	köt.vál.	-
I.- II.	EKPT-110-00L	Pályaismeret, pályaaorientáció	gy	0	10	5	köt.vál.	-
II.	EKTT-210-00L	Szociális gazdaság, szociális szövetkezet	gy	0	10	5	köt.vál.	-
		kötelezően választható összesen	4gy	0	40	15		

Megjegyzések:

A *-gal jelölt kötelezően választható tárgyakat külön táblázat tartalmazza.

**A szabadon választható tárgyakat aktuális félévi meghirdetés szerint kell felvenni.

***Záróvizsga: A hallgatók komplex záróvizsgát tesznek, melynek része a **szakdolgozat véde**, valamint a **készségeket és ismereteket igazoló gyakorlati vizsga** eredményes teljesítése

**Munkaerőpiaci tanácsadó szakirányú
továbbképzés kötelező tantárgyai**

A tantárgy neve: Magyar társadalom	
A tantárgy angol neve: Hungarian Society	
Tanszék neve: Társadalomtudományi Tanszék	
Tantárgyfelelős neve: Dr. Fábián Gergely	
Ajánlott félév	I.
Tantárgyi kód	EKTT-203-00L
Levelező tagozat félévi óraszám	8+0
Kredit	5
Vizsgakövetelmény	gyakorlati jegy
Kötelező előtanulmányi rend	nincs

A tantárgy meghirdetési gyakorisága: mintatanterv szerint aktuálisan

Az oktatás nyelve: magyar

A tantárgy órarendi beosztása:

Nappali tagozat: aktuális órarend szerint

Levelező tagozat: aktuális konzultációs rend szerint
tömbösítve

A tantárgy státusza: kötelező

Ajánlott tanterv: Közösségi animátor és
munkaerőpiaci tanácsadó
szakirányú továbbképzés tanterve

A tárgy oktatói: A Debreceni Egyetem Egészségügyi Kar, Szociális és Társadalomtudományi Intézet aktuális félévére szóló tantárgyfelosztás alapján.

A tantárgy általános célja és specifikus célkitűzései: a tantárgy célja, hogy a kurzus résztvevői átfogó ismereteket szerezzenek a magyar társadalom főbb jellemzőiről, különös tekintettel a rendszerváltozást követő időszakra. Ennek érdekében a hallgató társadalomtörténeti ismereteket sajátít el, majd a társadalmi rétegződésről, mobilitásról, a deviáns viselkedésről, demográfiai folyamatokról szerez információkat. Emellett a kurzus, a munkanélküliségről, a munkátlansággal leginkább veszélyeztetette társadalmi csoportok jellemzőiről és a hazai települési-regionális egyenlőtlenségekről újít részletes ismereteket.

A tantárgy részletes leírása: (témakörök)

1. A magyar társadalom rétegződése, egyenlőtlenség, szegénység
2. Mai magyar család, demográfia. Miért fogy a magyar népesség?
3. A mobilitás fogalma, típusai, főbb mobilitási csatornák
4. Devianciák a mai magyar társadalomban
5. A foglalkoztatottság és a munkanélküliség állapotjelzői
6. A munkaerőpiac jellemzői, a népesség megoszlása a munka szempontjából, a munka, mint érték
7. A munkanélküliség és foglalkoztatottság alakulása a rendszerváltozástól napjainkig, a munkanélküliség következményei (a tartós munkanélküliség). Nők és férfiak, pályakezdők, diplomások, a „*munka piacán*”
8. *Segély-esély*. A munkanélküliek ellátórendszere és változásai

Tanulmányi segédanyagok, az oktatás segítése:

Előadás, ppt. anyagok, fénymásolt segédanyag, internetes oldalak ajánlása, tömbösített időrend, oktatói és hallgatói prezentációk, csoportos irodalomfeldolgozás. E-laerning alapú segédanyag használata.

Kötelező irodalom:

Husztai Éva-Rusinné Fedor Anita (2011): Mai Magyar Társadalom
Készült: „KATT – Kompetencia Alapú Továbbképzési programok kidolgozása Tananyagfejlesztéssel” TÁMOP-5.4.4-09/2-C-2009-0010 keretén belül

Ajánlott Irodalom:

Albert József (szerk): Társadalomismeret, Möbius Print. Nyíregyháza, 2004

Andorka Rudolf: Bevezetés a szociológiába, Osiris, Bp. 1997.

Angelusz R.-Tardos R. (szerk.): Társadalmak rejtett hálózata. Magyar Közvélemény Kutató Intézet, Budapest, 1991.

Bánfalvy Csaba (2002): A munkanélküliségről. Wesley János Lelkészképző Főiskola Budapest, 2002

Bálint Mónika- Cseres-Gergely Zsombor-Scharle Ágota (2010): A magyarországi Munkapiac 2009-2010. In. Munkaerőpiaci Tükör 2010. Szerk.: Fazekas Károly, Molnár György
Bánlaky Pál: Családszociológia. Wesley János Lelkészképző Főiskola, Budapest, 2004.
Bass László – Darvas Ágnes – Ferge Zsuzsa – Simon Mihály (2008): *A gyerekszegénység csökkentése továbbra is kulcskérdés. Esély*, 2008. 4.
Borbély-Pecze Tibor Bors (2008): Az aktív korú inaktívak mobilizálása In. *Esély 2008/4*
Csoba Judit (1993): A munkanélküliek kapcsolatainak alakulása a munkanélküliség ideje alatt. *Esély 1993/4*.
Frey Mária (2010): A munkapiac jogszabályi és intézményi környezete In. MUNKAERŐPIACI TÜKÖR 2010 Szerkesztette: Fazekas Károly, Molnár György MTA Közgazdaságtudományi Intézet Országos Foglalkoztatási Közalapítvány Budapest
Györgyi Zoltán (2004): Friss diplomás fiatalok a munkaerőpiacon In. *Magyar Felsőoktatás, 5. szám*
Harcza István: Magyarország a társadalmi jelzőszámok tükrében. In: In: Kolosi Tamás-Tóth István György (szerk.): Társadalmi Riport, Tárki, Budapest 2008. pp
Hankiss Elemér: Új diagnózisok, Osiris, Budapest, 2002.
Havasi Éva: Nem csak a pénz... : megélhetési nehézségek, anyagi depriváció. In: TÁRKI Monitor Jelentések, 2008
Kertesi Gábor (1995): Cigány foglalkoztatás és munkanélküliség a rendszerváltás előtt és után. *Esély*, 1995/ 4. sz.
Kolosi Tamás– Tóth I. György: A rendszerváltás nyertesei és vesztesei – generációs oldalnézetből. Tíz állítás a gazdasági átalakulás társadalmi hatásairól. In: Kolosi Tamás-Tóth István György (szerk.): Társadalmi Riport, Tárki, Budapest 2008. pp: 15-45.
Lakner Zoltán (2005): A Megszakítotttság folytonossága. Változó prioritások a rendszerváltás utáni magyar szociálpolitikában Letöltve: 2010.szept.09.
http://www.allamreform.hu/letoltheto/szocialis_ugyek/hazai/Lakner_Zoltan_A_megszakitottsag_folyamatossaga_valtozo_prio.pdf

Leveleki Magdolna (2005): *Diplomások a munkaerőpiacon* In. Az ifjúság helyzete és jövőképe Szerk. Szretykó György Comenius Bt. Pécs
Makó Csaba - Gyekiczky Tamás (1990): *A munkanélküliség néhány közgazdasági-szociológiai problémájáról*. In. Munkanélküliség. Megoldások és terápiák. Szerk. Gyekiczky Tamás MTA Szociológiai Kutatóintézet. Kossuth Kiadó
Tóth István György: Jövedelemeloszlás 1987-2005 között. In: Kolosi Tamás-Tóth István György (szerk.): Társadalmi Riport, Tárki, Budapest 2006. pp: 42-65.
Tóthné Sikora Gizella (2002): Munkaerőpiaci ismeretek. Miskolc 2002.
Szívós Péter: A háztartások életkörülményei. In: Kolosi Tamás-Tóth István György (szerk.): Társadalmi Riport, Tárki, Budapest 2008. pp: 89-107.
Valuch Tibor (2005): Magyarország társadalomtörténete a XX. század második felében. Kia. OSIRIS . Budapest.
Vaskovics László: A család fejlődése Európában. Társadalmi-demográfiai trendek. *Educatio*, 2002/3. pp.349-364.

Ajánlott honlap:

- www.bunmegelozes.hu
- <http://eurostat.eu>
- www.ksh.hu
- www.tarki.hu
- <http://3sz.hu/>

Törvények:

1991. évi IV. törvény a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról
2006. évi CXIII. törvény a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény módosításáról

Rendeletek:

30/2000. (IX. 15.) GM rendelet a munkaerőpiaci szolgáltatásokról, valamint az azokhoz kapcsolódóan nyújtható támogatásokról
6/1996. (VII. 16.) MüM rendelet a foglalkoztatást elősegítő támogatásokról, valamint a Munkaerőpiaci Alapból foglalkoztatási

válsághelyzetek kezelésére nyújtható támogatásról

A modul teljesítésének feltételei: Az órákon való aktív részvétel, beszámoló készítése egyeztetett témában.

A tantárgy neve: Foglalkoztatáspolitikai	
A tantárgy angol neve: Employment policy	
Tanszék neve: Társadalomtudományi Tanszék	
Tantárgyfelelős neve: Rusinné Dr. Fedor Anita	
Ajánlott félév	I.
Tantárgyi kód	EKTT-204-00L
Levelező tagozat félévi óraszám	8+0
Kredit	5
Vizsgakövetelmény	gyakorlati jegy
Kötelező előtanulmányi rend	nincs

A tantárgy meghirdetési gyakorisága: mintatanterv szerint aktuálisan

Az oktatás nyelve: magyar

A tantárgy órarendi beosztása:

Nappali tagozat: aktuális órarend szerint

Levelező tagozat: aktuális konzultációs rend szerint
tömbösítve

A tantárgy státusza: kötelező

Ajánlott tanterv: Munkaerőpiaci tanácsadó szakirányú továbbképzés tanterve

A tantárgy általános célja és specifikus célkitűzései: a tantárgy célja, hogy a kurzus résztvevői átfogó ismereteket szerezzenek a foglalkoztatáspolitikai főbb jellemzőiről. Ennek érdekében a hallgató hazai és uniós foglalkoztatáspolitikai ismereteket sajátít el. Emellett a kurzus, az emberi erőforrás gazdálkodásról s a civil szervezetek foglalkoztatásban betöltött szerepéről nyújt részletes ismereteket.

A tantárgy részletes leírása:

1. Az Európai Foglalkoztatási Stratégia kialakulása, A közösségi szintű foglalkoztatáspolitikai megteremtése
2. A 2010-es célok az adatok tükrében, „EURÓPA 2020” STRATÉGIA 2010-2014 (2020)
3. Gazdasági/piaci szektor és foglalkoztatás
4. Szervezeti/vállalati kultúra. Emberi erőforrás gazdálkodás

5. Atipikus foglalkoztatási formák. A rövidített munkaidős, időszakos foglalkoztatás
6. Önfoglalkoztatás. Egyéb, a hagyományostól eltérő munkavégzés
7. A civil szervezetek szerepe a foglalkoztatásban
8. Az önkormányzatok szerepe a lokális munkaerő-piaci politikában

Tanulmányi segédanyagok, az oktatás segítése: Előadás, ppt. anyagok, fénymásolt segédanyag, internetes oldalak ajánlása, tömbösített időrend, oktatói és hallgatói prezentációk, csoportos irodalom-feldolgozás. E-learning alapú segédanyag használata.

Kötelező irodalom:

R.Fedor-Lőw-Müller-Váradi (2011): Munkaerőpiac és Foglalkoztatáspolitikai Készült: „KATT – Kompetencia Alapú Továbbképzési programok kidolgozása Tananyagfejlesztéssel” TÁMOP-5.4.4-09/2-C-2009-0010 keretén belül

Frey Mária (2004): Az Európai Unió Foglalkoztatási Stratégiája In. *Munkaerőpiaci Tükör 2004.*

Köllő János (2005): A magyar foglalkoztatáspolitikai átfogó értékelése az Európai Foglalkoztatási Stratégia kontextusában, az elmúlt öt év tapasztalatai alapján

http://www.borbelytiborbors.extra.hu/SZTEAJK/zarotanulmany_teljes_mta_fmm.pdf

Hertel András: Atipikus foglalkoztatási formák Magyarországon

www.e-tudomany.hu: Hertel András: Atipikus foglalkoztatási formák Magyarországon www.hrportal.hu

Rubaj Anita. (2005). A lokalitás szerepe a foglalkoztatáspolitikában. Humánpolitikai Szemle 16 (9), 33–39

Ajánlott irodalom:

Borbély - Pecze Tibor Bors (2008): Az aktív korú inaktívok mobilizálása. Esetszintű együttműködés az önkormányzati szociális rendszerek és az állami foglalkoztatási szolgálatok között, néhány OECD-ország gyakorlatában. *Esély 2008/4.*

Laky Teréz (2005): Magyarországi Munkaerőpiac Kiadó: Országos Foglalkoztatási Közalapítvány

Letölthető:http://3sz.hu/sites/default/files/uploaded/laky_terez_-_magyarorszagi_munkaeropiac_2005.pdf

Karoliny Mártonné – Farkas Ferenc – Poór József – László Gyula: Emberi erőforrás menedzsment kézikönyv. KJK-KERSZÖV, Budapest, 2003.

Szemes László – Világi Rudolf: Személyügyi feladatok rendszere. Pécsi Tudományegyetem Természettudományi Kar Felnőttképzési és Emberi Erőforrás Fejlesztési Intézet, Pécs 2001.

Angyalné Pusztai Szilvia: Az atipikus foglalkoztatás jelentheti a megoldást a válságban dr. Borbély Szilvia: Atipikus foglalkoztatás feltételei és hatása a munka világára (SZGTI kutatás) 2000. december

Csoba Judit: Az önkormányzatok feladatvállalása a helyi munkaerő-piaci programok szervezésében In.: Szociális-jog-biztonság Debrecen, 2002. 167-177. Szerk.: Landau

Ajánlott honlap:

- <http://eurostat.eu>
- www.ksh.hu
- www.tarki.hu
- <http://3sz.hu/>

Törvények:

1991. évi IV. törvény a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról

2006. évi CXIII. törvény a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény módosításáról

Rendeletek:

30/2000. (IX. 15.) GM rendelet a munkaerőpiaci szolgáltatásokról, valamint az azokhoz kapcsolódóan nyújtható támogatásokról

6/1996. (VII. 16.) MüM rendelet a foglalkoztatást elősegítő támogatásokról, valamint a Munkaerőpiaci Alapból foglalkoztatási válsághelyzetek kezelésére nyújtható támogatásról

A modul teljesítésének feltételei: Az órákon való aktív részvétel, beszámoló készítése egyeztetett témában.

A tantárgy neve: Egyéni esetmunka álláskeresőkkel I-II.		
A tantárgy angol neve: Case work methods dealing with job seekers I-II.		
Tanszék neve: Szociális munka Tanszék		
Tantárgyfelelős neve: Dr. Sárváry Andrea		
Ajánlott félév	I.	II.
Tantárgyi kód	EKTT-205-01L	EKTT-205-02L
Levelező tagozat félévi óraszám	6+16	5+20
Kredit	5	5
Vizsgakövetelmény	gyakorlati jegy	gyakorlati jegy
Kötelező előtanulmányi rend	nincs	EKTT-205-01L

A tantárgy meghirdetési gyakorisága: mintatanterv szerint aktuálisan
Az oktatás nyelve: magyar
A tantárgy órarendi beosztása:
Nappali tagozat: aktuális órarend szerint
Levelező tagozat: aktuális konzultációs rend szerint
tömbösítve
A tantárgy státusza: kötelező
Ajánlott tanterv: Munkaerőpiaci tanácsadó
szakirányú továbbképzés tanterve

A tárgy oktatói: A Debreceni Egyetem Egészségügyi Kar, Szociális és Társadalomtudományi Intézet aktuális félévére szóló tantárgyfelosztás alapján.

A tantárgy általános célja és specifikus célkitűzései: A tárgy célja, hogy megismertesse a hallgatókkal az egyéni esetmunka során alkalmazható segítő módszereket, technikákat, amelyeket a hallgatók a munkanélküliekkel való munkában hatékonyan tudnak alkalmazni.

A kurzus gyakorlati foglalkozásai során a hallgatók elsajátítják az esetmunka folyamatában alkalmazható módszereket, saját gyakorlati tapasztalataik feldolgozásával és elemzésével erősítik a módszer-tudatos esetvezetést, kiemelve az álláskeresők speciális helyzetével kapcsolatos

problémák megismerését, kezelését. A tárgy közvetve hozzájárul a szakmai önismeret fejlesztéséhez. A kurzus során a hallgatók elemzik munkanélküliekkel foglalkozó szervezetek esetmunka protokollját, és módszereit is.

Oktatás típusa: előadás, gyakorlat

Elsajátítandó alkalmazási /rész/készségek és /rész/kompetenciák leírása: Segítő munkával kapcsolatos fogalmak és a segítő munka elméleti keretrendszerének megismerése.

Az esetmunka kereteinek, értelmezési rendszerének elsajátítása.

Esetmunkában alkalmazható módszerekben való jártasság elsajátítása.

Önreflexió képesség erősítése, folyamatelemző képesség erősítése.

Gyakorlati modellek megismerése, elemzése a gyakorlati eljárások kritikai vizsgálatával a módszerelemzés képességének fejlesztése.

Kontaktórák és az órán kívüli terhelés aránya: 8 – 92%

Módszerek az oktatás segítése: TEAM munka, csoportos elemzés, esetelemzés, segítő interjúk bemutatása elemzése, módszerek gyakorlása csoportmunkában.

A tantárgy részletes leírása:

- 1/. A segítő munka, mint rendszer
- 2/. A segítő folyamat célja
- 3/. Az esetmunka folyamata
  - 3.1/. Feltárás módszerei. A kliens megismerése
  - 3.2/. Segítő módszerek, technikák
  - 3.3/. Kommunikáció, figyelés és befolyásolás technikák
  - 3.4/. A segítő munka lépései
- 4/. Attitűdök, hatások a segítő munka során
- 5/. Tanácsadási módszerek, technikák
- 6 - 13/. Segítő módszerek a gyakorlatban. Esetelemzés, interjú elemzés
- 14/. Protokollok a gyakorlatban. Elemzés.

Kötelező irodalom:

1. KATT E-learning tananyag vonatkozó modulja
2. Szabó Lajos: A szociális esetmunka gyakorlata. Budapest, 2003.
3. Szociális munkával a munkaerő-piaci integrációért 3sz – SZETA Egri Alapítványa, Bp. 2003.
4. Pataki Éva: Az esetismertetéshez szükséges információk lehetséges köre, www.3sz.hu

Ajánlott irodalom:

1. A szociális munka elmélete és gyakorlata 2. kötet. Szociális munka egyénekkal és családokkal. Szerk. Tánczos Éva. 1994.
2. Csoba Judit(szerk): A családsegítő szolgálatok szerepe a társadalmi és munkaerő-piaci integrációban. „Szociotéka füzetek” Kiadja: Debreceni Egyetem Szociológia és Szociálpolitika Tanszéke. 2011.
3. Pataki Éva (2006): Kettős mandátum. A kontroll és a segítő funkció problematikája a szociális képzésekben. In. Esélyek a szociális képzések megújulására. Szerk: Albert József. Iskolaszövetség, Budapest. 99-109.
4. A Human-Net Alapítvány szakmai anyagai (Az egyéni esetkezelés folyamatábrája)

Évközi ellenőrzés: tanulási modulokban meghatározott beküldendő feladatok teljesítése

Az aláírás megszerzésének feltételei: szeminárium látogatása.

Vizsgakövetelmény: Egy esetmunka folyamat gyakorlatban való megismerése, elemzése. A folyamat elemzéséről készült esszé megvédése.

A tantárgy neve: Csoportmódszerek álláskeresők segítségével I-II.		
A tantárgy angol neve: Group Methods with Job Seekers I-II.		
Tanszék neve: Szociális munka Tanszék		
Tantárgyfelelős neve: Dr. Szoboszlai Katalin		
Ajánlott félév	I.	II.
Tantárgyi kód	EKTT-206-01L	EKTT-206-02L
Levelező tagozat félévi óraszám	4+16	5+20
Kredit	5	5
Vizsgakövetelmény	gyakorlati jegy	Gyakorlati jegy
Kötelező előtanulmányi rend	nincs	Csoportmódszerek álláskeresők segítségével I.

A tantárgy meghirdetési gyakorisága: mintatanterv szerint aktuálisan

Az oktatás nyelve: magyar

A tantárgy órarendi beosztása:

Levelező tagozat: aktuális konzultációs rend szerint tömbösítve

A tantárgy státusza: kötelező, szakmai törzsanyag

Ajánlott tanterv: Munkaerőpiaci tanácsadó szakirányú továbbképzés tanterve

A tárgy oktatói: A Debreceni Egyetem Egészségügyi Kar, Szociális és Társadalomtudományi Intézet aktuális félévére szóló tantárgyfelosztás alapján.

A tantárgy általános célja és specifikus célkitűzései: a tantárgy arra készíti fel a résztvevőket, hogy tudatosan vegyenek részt a helyi közéletben. A tárgy specifikus célkitűzése, hogy a hallgatók megismerjék a csoportokban végzett munka jelentőségét mind a közösségi élet terén, mindpedig az állástalanokkal végzett munka során. Ehhez szükséges, hogy elméletben és gyakorlatban is megismerjék fontosabb. Csoportdinamikai jelenségeket és alapfogalmakat. A tantárgy során a hallgatók széleskörű betekintést nyernek a csoportok működési mechanizmusába, a

tréningmunka néhány lehetséges módszerébe, melyek közül néhányal és annak gyakorlatával részletesebben is megismerkedhetnek, aktuális szakmai érdeklődésük mentén.

Oktatás típusa: előadás, szeminárium, gyakorlat

Elsajátítandó alkalmazási /rész/készségek és /rész/kompetenciák leírása:

- A hallgatók ismerjék meg a csoportok létrejöttének mechanizmusát és a csoportok szerkezetét
- Legyenek tisztában az alapvető csoportdinamikai jelenségekkel és folyamatokkal
- Ismerjék fel a csoportvezetés különböző aspektusait és azok lehetséges következményeit
- Ismerjék meg a tapasztalati tanulás egyik lehetséges útjának, a tréningtechnikának az alapfogalmait
- Legyenek tisztában a különböző tréningek hatásmechanizmusával és szerezenek élményt a tréningmunka területén

Kontaktórák és az órán kívüli terhelés aránya: 30 – 70% .

Módszerek az oktatás segítésére: Előadás, csoportmunka, kérdőívek, tesztek, feladatlapok, filmelemzés, tapasztalatcsere, önálló munka, tréning-gyakorlatok.

A tantárgy részletes leírása:

I. félév:

1. A csoport definíciója, lehetséges formái, mérete
2. A csoportalakulás fázisai
3. A csoportdinamika alapelemei. csoportkohézió
4. A csoport belső szerkezete, szociometria
5. A csoporton belüli csoportok (szubgrupok) és csoporton belüli szerepek
6. A csoportvezetés alapfogalmai
7. A vezetői hatalom eredete, formái

8. A fontosabb vezetői tulajdonságok és prioritások
9. A vezetési stílusok
10. A csoportdöntés folyamata és sajátosságai
11. A csoportnyomás és a konformitás
12. A társas befolyás egyéb formái és az engedelmesség
13. Csoportközi viszonyok
14. A csoportmunka szakmai lehetőségei

II. félév

1. Mi a tréning és mi nem az?
2. Tanulás pszichológiai kicsoportban
3. Sajátélményű tapasztalati tanulás
4. A tréningezés történeti háttere - eszközök és hagyományok
5. Tréningcsoportok vezetésének alapkérdései
6. Hány dudás legyen egy tréning csárdájában?
7. Trénerképzési hagyományok
8. Tréneri szerepek, feladatok, vezetési stílus

Kötelező irodalom:

1. KATT E-learning tárgyhoz tartozó tananyaga ez mindenképpen maradjon benne
2. Szerk.: **Csepeli Gy.:** *Előítéletek és csoportközi viszonyok* Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó Budapest 1980.
3. **Forgács J. (J. P. Forgas):** *A társas érintkezés pszichológiája* Kairosz Kiadó Budapest 1997.
4. Szerk.: **M. Hewstone és mtsai:** *Szociálpszichológia* Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó Budapest 1997.
5. **Mérei F.:** *Közösségek rejtett hálózata* Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó Budapest 1992.
6. **Mérei F.:** *Társ és csoport* Akadémiai Kiadó Budapest 1989.
7. **Rudas J.:** *Delfi örökösei.* Lélekben Otthon Kiadó. Bp. 2007

Ajánlott irodalom:

1. E. Aronson: *A társas lény* Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó Budapest 2002.
2. Bagdy E., Telkes. J.: *Személyiségfejlesztő módszerek az iskolában.* Tankönyvkiadó. Bp. 1988
3. Benedek I.: *Aranyketrec.* Bp. Könyvmolyképző Kiadó. Bp. 2007
4. Bion, W.: *Figyelem és értelmezés.* Lélekben Otthon Kiadó, Bp. 2006
5. Brinkenbill, F. V.: *Kommunikációs gyakorlatok.* Trivium. Bp. 1998
6. Csepeli Gy.: *Szociálpszichológia* Osiris Könyvkiadó Budapest 1998.
7. Farkas, Karoliny, László, Poór J.: *Emberi erőforrás menedzsment* kézikönyv. Complex Kiadó. Bp. 2008
8. Foulkes, S. H.: *A csoportanalitikus terápia módszere és elvei.* Animula, Bp. 2000
9. Hidas Gy.: *A csoport-pszichoterápia elméleti és gyakorlati kérdései.* Akadémiai. Bp. 1984
10. Lewin, K.: *Mezőelmélet a társadalomtudományban.* Gondolat, Bp. 1975
11. Lewin, K.: *Csoportdinamika.* KJK, Bp.
12. Mérei F.: *Az együttes élmény.* In: Pataki F.: *Csoportlélektan.* Gondolat, Bp. 1969
13. Pataki F.(szerk.): *Csoportlélektan.* Gondolat, Bp. 1969
14. Rogers, C.R.: *Találkozások – A személyközpontú csoport.* Edge, 2000
15. Rudas J. (szerk.): *Önismereti csoportok. Tömegkommunikációs Kutatóközpont.* Bp. 1984
16. Rudas J.: *Javne örökösei.* Oriold és tsai. Bp. 2009
17. Szerk.: E. Smith-D. M. Mackie: *Szociálpszichológia* Osiris Könyvkiadó Budapest 2004.
18. Walker, J.: *Feszültségoldás az iskolai munkában.* Nemzeti Tankönyvkiadó. Bp. 1996

19. Yalom, I.D.: A csoportpszichoterápia elmélete s gyakorlata.
Animula. Bp.2001.

Évközi ellenőrzés:

I. félév: nincs

II. félév: nincs

Az aláírás megszerzésének feltételei: gyakorlat és szeminárium látogatása, évközi követelmény teljesítése.

Vizsgakövetelmény: a tárgyhoz nem tartozik vizsga.

A gyakorlati/szemináriumi jegy megszerzésének feltételei az I. és II. félévben: érvényes aláírás, a szemináriumi dolgozat írása és annak elfogadása.

A tantárgy neve: Felmérés, tervezés, erőforrás allokáció	
A tantárgy angol neve: Assessment, Planning, Resource Allocation	
Tanszék neve: Társadalomtudományi Tanszék	
Tantárgyfelelős: Dr. Horváth László	
Ajánlott félév	I.
Tantárgyi kód	EKTT-207-00L
Levelező tagozat félévi óraszám	4+8
Kredit	5
Vizsgakövetelmény	gyakorlati jegy
Kötelező előtanulmányi rend	nincs

A tantárgy meghirdetési gyakorisága: mintatanterv szerint aktuálisan

Az oktatás nyelve: magyar

Levelező tagozat: aktuális konzultációs rend szerint tömbösítve

A tantárgy státusza: kötelező tantárgy

Ajánlott tanterv: Munkaerő-piaci tanácsadó szakirányú továbbképzés tanterve

A tárgy oktatója: A Debreceni Egyetem Egészségügyi Kar, Szociális és Társadalomtudományi Intézet aktuális félévére szóló tantárgyfelosztás alapján.

A tantárgy általános célja és specifikus célkitűzései: A tárgy célja, hogy a hallgató megismerje az Európai Unió támogatáspolitikáját, képessé váljon egy-egy Unió által kiírt pályázat útján történő pénzügyi forrás lehívására, valamint egy projekt megvalósítására azáltal, hogy tisztában van a különböző pályázati rendszerek működésével, felépítésével, a projekttervezés és pályázatírás logikai lépéseivel. A tárgy a projekttervezést, mint a stratégiai célokat megvalósító cselekvési egységek létrehozásának folyamatát tekinti, egyben tudatosítani kívánja annak fontosságát, hogy a pályázatkészítés a projektciklus szerves része és csupán technikája a hiányzó források elérésének, nem pedig célja egy projekt megtervezésének.

Oktatás típusa: előadás, gyakorlatok, e-learning

Elsajátítandó alkalmazási /rész/készségek és /rész/kompetenciák leírása: A tantárgy legfontosabb célja, hogy a hallgató alkalmazás szintjén megismerje a regionális politikákhoz és az Új Széchenyi Terv prioritásaihoz illeszkedő projektek ciklikus folyamatát, tervezési és megvalósítási módszereit. Ezen metódusok elsajátításával a hallgatók képessé válnak támogatások megtalálására, pályázati források lehívására, a projektek megvalósítási folyamatának, stratégiai lépéseinek megtervezésére, miközben rendszerszemlélete, analitikus, stratégiai gondolkodásmódja fejlődik.

Kontaktórák és az órán kívüli terhelés aránya: 30%+70%

Módszerek az oktatás segítésére: TEAM munka, csoportos elemzés, feldolgozás, e-learning.

Tárgyi vonatkozású tanszéki programok: KATT – Kompetencia Alapú Továbbképzési programok kidolgozása Tananyagfejlesztéssel (TÁMOP-5.4.4/C-09/2-2010-0010)

A tantárgy részletes leírása:

1. A tantárgy tematikájának és követelmény rendszerének ismertetése
Évközi feladat tartalmi és formai követelményeinek ismertetése.
Az Európai Unió támogatáspolitikája, a fejlesztési alapok megismerése.
A pályázati rendszerek bemutatása.
2. Az Új Széchenyi Terv bemutatása, prioritásainak megismerése.
A bírálati rendszerek megismerése, a pályázatok bírálatának folyamata.
3. Projekttervezés
A pályázat és a projekt közötti különbségek tisztázása, fogalom-meghatározás. A jó projekt ismervei.
4. A projektciklus-elmélet. A projektciklus-menedzsment.
5. A projekttervezés lépései.
Projekttervezési módszerek: SWOT-analízis, problémafa-célfa elemzés, logikai keretmátrix, GANTT-diagram, stakeholder analízis.
6. Partnerkeresés, partnerség építése.

- Projekttervezési módszerek: kockázatelemzés, disszeminációs terv, humán erőforrás terv, munkaterv.
7. Költségtervezés.
A horizontális elvek érvényesítése a projekttervezésben.
  8. Pályázatfigyelés
A megfelelő pályázat megtalálása, kiválasztása.
A projektervek Operatív Programok intézkedéseire való illeszkedése.
  9. Pályázatírás, pályázati technikák.
A pályázati adatlap részei, kitöltése.
  10. A pályázat mellékletei.
A pályázati dokumentáció összeállítása.
Gyakorlati tanácsok pályázati íráshoz.
Pályázati írók gyakori hibái.
  11. A projektek megvalósításának folyamata.
A projektek szakmai és pénzügyi végrehajtása.
  12. A projektek fenntartása, fenntarthatósága.
Projektek monitoringja, ellenőrzése.
Mintaprojektek.
  13. Feladatok prezentációja.
  14. Szükségletek értelmezési rendszere
  15. Szükségletek és a munka világa
  16. A szükségletfelmérés módszerei
  17. Önálló munkák elemzése

Kötelező irodalom:

1. KATT – Kompetencia Alapú Továbbképzési programok kidolgozása Tananyagfejlesztéssel című projekt vonatkozó e-learning tananyaga
2. Kovács, K. (2006): A PCM módszertan az EU támogatásában projekttervezésben és megvalósításában, projekttervezés és értékelés alapjai, és „Bevezetés az EU támogatási rendszerébe” c. közigazgatási és továbbképzési jegyzet II. fejezetének felhasználásával készült.
www.kszk.gov.hu/data/cms18791/PCM_20TK.pdf

3. Pernecky László: Projektfejlesztés és pályázatírás kézikönyv.
<http://www.tff.hu>
4. <http://www.projektvezetes.eu/index.php/en/pm>
5. www.eupalyazat.rs/doksi/tan/41_282.pdf
6. EU kislexikon. <http://www.eupalyazat.rs/index.php?data=lex>
7. Új Széchenyi Terv dokumentumai. www.nfu.hu/doc

Ajánlott irodalom:

1. Belépődíj. A magyar EU-csatlakozás kérdései és válaszai. Szerk.: Flamm Benedek László – Nagy Sándor Gyula. Európai Unió Munkacsoport Közhasznú Diákegyesület. Budapest 2003.
2. Bodó Balázs: Európai Unió Pályázatok Kézikönyve. Európa Média Kht, Budapest, 2004.
3. Damjanovich Katalin – Hermándy-Berecz Judit [2003]: MATRA Projektfejlesztő Tréning a Regionális Fejlesztésért (Második blokk: projekttervezés) Tempus Közalapítvány
4. Dr. Bakos István: Forrásteremtés, pályázatírás, programmenedzselés. Miskolci Egyetem Európa Gazdaságtana Intézet.
5. Flamm Benedek László (2002): Kulcs a sikeres EU-pályázatokhoz. BKÁE Európai Unió Munkacsoport
6. Görög Mihály (2001): Általános projektmenedzsmet. AULA kiadó, Budapest
7. Görög Mihály (2001): Bevezetés a projektmenedzsmetbe. AULA kiadó, Budapest
8. Kellermann Éva: Pályázatkészítési technikák: problémafa, SWOT elemzés, logikai keretmátrix készítése.
9. Kormányzati Személyügyi Szolgáltató és Közigazgatási Képzési Központ, ROP 3.1.1 Programigazgatóság: Pályázati technikák az Európai Unió támogatási rendszeréhez. Előadás.
10. Támogatások az Európai Unióban. Akadémiai Kiadó Budapest, 2004.
11. Bloom Peter – Hulsker Walter – G. Fekete Éva: Programmegvalósítás és project ciklus menedzsmet. Képzési kézikönyv a Strukturális Alapok Képzés 3. moduljához. Budapest: NEI – Nemzetközi Bankárképző Központ Rt., 2001.

12. Kruppa Éva (2002): A projektmenedzsment alapvető kérdései. In: Gazdasági-Szociális kohézió és strukturális politika az Európai Unióban (szerk.) Gergó Zsuzsanna – Szilágyi István. Veszprémi Egyetem Társadalomtudományok és Európai Tanulmányok Tanszék. Veszprém. 2002.
13. Vörös Mihály László: Regionális projekttervezés és pályázatkészítés alapjai. Főiskolai Jegyzet. 2003.

Ajánlott honlapok:

1. www.nfu.hu
2. www.pafi.hu
3. www.tff.hu
4. www.eszakalfold.hu
5. www.norda.hu

Évközi ellenőrzés: Szemináriumi dolgozat elkészítése team-munkában, arról prezentáció tartása.

Az aláírás megszerzésének feltételei: szeminárium látogatása, a féléves feladat csoportos teljesítése, írásos beadása, prezentációja.

Vizsgakövetelmény: Beadandó munkák elkészítése.

- Egy projektötlet előkészítése, melynek célja a munkaerőpiaci szolgáltatások bővítése
- Egy egyéni vagy csoportos interjú elemzése (egyéni szükségletek és a munka világa).

A gyakorlati/szemináriumi jegy megszerzésének feltételei: érvényes aláírás, a szemináriumi dolgozat, kiselőadás elfogadása, sikeres megvédése.

**Munkaerőpiaci tanácsadó szakirányú
továbbképzés kötelezően választható tárgyai**

A tantárgy neve: Munkanélküliség egyénre gyakorolt hatásai	
A tantárgy angol neve: Personal effects of the unemployment	
Tanszék neve: Társadalomtudományi Tanszék	
Tantárgyfelelős neve: Dr. Sárváry Andrea	
Ajánlott félév	I.
Tantárgyi kód	EKTT-208-00L
Levelező tagozat félévi óraszám	0+10
Kredit	5
Vizsgakövetelmény	gyakorlati jegy
Kötelező előtanulmányi rend	nincs

A tantárgy meghirdetési gyakorisága: mintatanterv szerint aktuálisan

Az oktatás nyelve: magyar

A tantárgy órarendi beosztása:

Nappali tagozat: aktuális órarend szerint

Levelező tagozat: aktuális konzultációs rend szerint
tömbösítve

A tantárgy státusza: kötelezően választható

Ajánlott tanterv: Munkaerőpiaci tanácsadó
szakirányú továbbképzés tanterve

A tárgy oktatói: A Debreceni Egyetem Egészségügyi Kar, Szociális és Társadalomtudományi Intézet aktuális félévére szóló tantárgyfelosztás alapján.

A tantárgy általános célja és specifikus célkitűzései: A tárgy célja, hogy megismertesse a hallgatókkal a munkanélküliség átélését kísérő jelenségeket, azokat a változásokat a külső szociális térben és a belső pszichikus térben, amelyek kapcsolatosak az állás elvesztésével és vagy a fizetett munka hiányával.

A tantárgy a motiváció elméletekből kiindulva írja le a az ember és a munka viszonyát. Betekintést nyújt azokba a kutatási eredményekbe, amelyek a pszichés egészség és-munkanélküliség összefüggését vizsgálják;

ismerteti azokat a főbb lelki zavarokat melyek kapcsolatban lehetnek a munka elvesztésével.

A kurzus gyakorlati foglalkozásai során a hallgatók saját köréből származó megtapasztalásait elemezzük, a veszteség feldolgozásának módjait, a megküzdési stratégiákat.

Oktatás típusa: előadás, szeminárium

Elsajátítandó alkalmazási /rész/készségek és /rész/kompetenciák leírása:

Ismeretek szerzése az ember-munka viszony értelmezéséhez, a veszteségek megéléséhez, a pszichés zavarok felismeréséhez.

Az önreflexiós képesség javítása, főleg az érzelmi átélésekre való ráhatás fejlesztése, az érzelmi működés megértése.

Azoknak a szervezeteknek az ismerete, ahol segítséget lehet kapni a veszteség feldolgozáshoz vagy a problémamegoldáshoz.

Kontaktórák és az órán kívüli terhelés aránya: 30 – 70%

Módszerek az oktatás segítése: előadás, TEAM munka, csoportos elemzés, internetes portálok látogatása.

A tantárgy részletes leírása:

1/. Miért dolgoznak az emberek? avagy Mi Miért találták fel a motivációt?

2/. Kit nevezünk munkanélkülinek? A meghatározás és a statisztikák problémái

3/. A munkanélküliség hatása lelki egészségre

4/ Pszichés zavarok és munkanélküliség összefüggései

5./ A megküzdés módjai

6./ Módszerek és szakterületek a munkanélküliség hatásainak kezelésében

Kötelező irodalom:

1. KATT E-learning tananyag vonatkozó modulja

2. Comer, R. J. A lélek betegségei, Osiris, Budapest, 2000.
3. Lázár I. (2006): Munkanélküliek életminősége. In: Kopp M. Kovács M. E. (Szerk.): A magyar népesség életminősége az ezredfordulón. Semmelweis Kiadó. Budapest
4. Selye, J. Életünk és a stressz, Akadémiai Kiadó, Budapest, 1973.
5. Székely, V., A munkanélküliek segítése In: Somorjai Ildikó (szerk.): Kézikönyv szociális munkásoknak, Szociális Szakmai Szövetség 2002. Bp.
6. Váry Annamária, Fellobbanni és kiégni, in Játszmák nélkül, Járó Katalin (szerk) Helikon, Budapest, 1999:
7. Váry Annamária, Problémák rendezése önerőből vagy segítséggel, in Játszmák nélkül, Járó Katalin (szerk) Helikon, Budapest, 1999:
8. Dr Váry Annamária, Mi legyen ha még nagyobb leszek? Váltsunk munkát és pályát együtt, Kiadja a Grafológiai Kft, Budapest, 2004.

Ajánlott irodalom:

- Borgen, W., Amundson, N., The Experience of Unemployment, Nelson, Canada, 1984.
- Brammer, L.M. Abrego, Ph.J. Shostrom, E.L. Therapeutic Counseling and Psychotherapy, Prentice Hall, 1993.
- Clarkson, Petruska, Change in Organisation, Whurr Publisher, 1995.
- Edelwich, J. Brodsky, A., Burn out, Stages of Disillusionment in the Helping Professions, Human Sciences Press, 1980.
- Herr, E.L., Cramer, S.H., Career Guidance and Counseling Through the Lifespan, Systematic Approaches, Harper Collins Publishers, 1992.
- Kieselbach, T., Munkanélküliség és érzékelt igazságtalanság: megbirkózás a foglalkoztatás átmeneti folyamataival - perspektívák a jövőben" V. Nemzetközi Társadalmi Igazságosság Kutatás Kongresszus, Nevada/Reno, 1995.
- Mitchell, C. Flynn L., The psychological Effects of Unemployment, Training Commission, 1988.
- Szilágyi Klára, Váry Annamária, (Szerk.) - Munkaügy és a pszichés terhelés – a burn-out jelenség, Gödöllő, 1997
- Váry Annamária, A munkanélküliség pszichés hatásai és a munkaügyben dolgozó pszichológusok hatásköre - külföldi modellek és a hazai gyakorlat,

Sárospatak, X. Munkapszichológus szakmai napok, Sárospatak, 1995. MLKT kiadvány..

Évközi ellenőrzés: nincs

Az aláírás megszerzésének feltételei: szeminárium látogatása.

Vizsgakövetelmény: szóbeli vizsga

A tantárgy neve: Munkaügyi kapcsolatok	
A tantárgy angol neve: Job Agencies	
Tanszék neve: Társadalomtudományi Tanszék	
Tantárgyfelelős neve: Dr. Marsi Edit	
Ajánlott félév	I-II.
Tantárgyi kód	EKTT-209-00L
Levelező tagozat félévi óraszám	0+10
Kredit	5
Vizsgakövetelmény	gyakorlati jegy
Kötelező előtanulmányi rend	nincs

A tantárgy meghirdetési gyakorisága: mintatanterv szerint aktuálisan

Az oktatás nyelve: magyar

A tantárgy órarendi beosztása:

Nappali tagozat: aktuális órarend szerint

Levelező tagozat: aktuális konzultációs rend szerint
tömbösítve

A tantárgy státusza: kötelező, szakmai törzsanyag

Ajánlott tanterv: Munkaerőpiaci tanácsadó
szakirányú továbbképzés tanterve

A tárgy oktatói: A Debreceni Egyetem Egészségügyi Kar, Szociális és Társadalomtudományi Intézet aktuális félévére szóló tantárgyfelosztás alapján.

A tantárgy általános célja és specifikus célkitűzései: A széleskörű társadalmi problémák középpontjában az ember áll, egyéni, családi, szociális, munkanélküliségből fakadó gondjaival együtt. Az egyes megyék, kistéleplések elmaradottsága, leszakadása, a szegénység hosszú távú megoldása – a gazdasági tényezők mellett és azokkal párhuzamosan – csak integrált, szemléletformáló, gyakorlatorientált képzési, szolgáltatási programok segítségével érhető el. Ezek közé tartoznak azok a munkaerőpiaci szolgáltatások, melyek az ügyfélnek szóló, egyénre szabott problémakezelést jelentik. A szolgáltatások legfontosabb formája a munkaerőpiaci tanácsadás, mely közvetett módon hozzájárul az illető

személy munkaerő-piaci esélyeinek növeléséhez, a munka világába való belépéshez vagy visszatéréséhez. Ennek a tevékenységnek nagy szerepe van az olyan kliensekkel való foglalkozásban is, akik önállóan nem, csak segítséggel (szolgáltatás és/vagy támogatás) tudnak visszakerülni a munkaerő-piacra: általa az irányultság nélküli, az inaktív, elfásult, a munkanélküliségre berendezkedett emberek kiközösíthetők megszokott helyzetükből, lendületet és segítséget kapnak az elhelyezkedéshez.

A munkaerő-piaci tanácsadás oktatása hosszú távon prevenciós feladatot is betölt. Az oktatás során képesítést nyert szakemberek tanácsadói munkájukkal megelőzhetik a marginalizálódást, elősegíthetik a hátrányos helyzetű munkanélküliek munkaerő-piacra való visszavezetését, még mielőtt leépülésük, mentális és fizikai képességük elvesztése bekövetkezik. Lehetőség nyílik továbbá a fiatal felnőttek életmódjában, szemléletében a változtatás iránti igény kialakítására, a problémamegoldó képesség-, és személyiségfejlesztésre, az önbizalom növelésére, a megfelelő képzettség, foglalkozás, munkahely megtalálására.

Oktatás típusa: előadás, gyakorlatok, e-learning

Elsajátítandó alkalmazási /rész/készségek és /rész/kompetenciák leírása: Elméleti és gyakorlati ismeretek megszerzése révén a munkaerőpiaci tanácsadók képessé válnak az egyén életében felmerülő, közvetlenül vagy közvetve a foglalkoztathatóságukhoz kapcsolódó, belső és külső problémák beazonosítására, azok megoldására, a segítő módszerek gyakorlatban történő alkalmazására.

Elsajátítják az egyéni- és csoportos tanácsadások formáit, elméleti hátterét, gyakorlati módszereit. Képessé válnak az egyén problémájának megoldására legmegfelelőbb tanácsadási típus kiválasztására és annak eredményes alkalmazására.

Módszerek az oktatás segítésére: szakirodalom feldolgozás, kutatás másodelemzés, TEAM munka (szeminárium), csoportos elemzés, feldolgozás

Tárgyi vonatkozású tanszéki tudományos kutatás: a KATT pályázat keretén belül meghatározottak szerint.

A tantárgy részletes leírása:

- Nemzeti Foglalkoztatási Szervezet – az állam szerepe a foglalkoztatásban, a munkaerő-piaci alap szerepe, munkaügyi központok (szolgáltatások, támogatások), az Európai Unió források szerepe a foglalkoztatásban Magyarországon
- Az egyéni munkaerő-piaci tanácsadás elmélete, módszertana, típusai: munka-, pálya-, rehabilitációs-, álláskeresési-, pszichológiai tanácsadás. A munkaerő-piaci tanácsadások gyakorlata.
- A csoportos munkaerő-piaci tanácsadás elmélete módszertana, típusai: reintegráló-, újraorientáló-, kulcsképesség-fejlesztő-, motivációs-, pályaorientációs-, pályamódosítási csoportos foglalkozás, álláskeresési technikák oktatása, álláskereső klub.
- Egyéb szolgáltatások: EUROFIT, EURES (Európai Foglalkoztatási Szolgálat), Foglalkozási Információs Tanácsadó (FIT), Foglalkoztatási Információs Pontok (FIP), epalya, stb.

Kötelező irodalom:

1. Katt E-learning tananyag megfelelő modulja
2. Amundson, Norman, Borgen, William, Westwood, Marvin: Csoportos álláskeresői tanácsadás Kanadában. In: A tanácsadás pszichológiája. Tankönyvkiadó, Bp., 1992. 279-287. o.
3. Aronson, Elliot: A társas lény. Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó, Bp., 1980.
4. Álláskeresési technikák kézikönyve. Országos Munkaügyi Központ, 1995.
5. Borgen, Williem A. Amundson, Norman E.: A munkanélküliség dinamikája. In: A tanácsadás pszichológiája. Tankönyvkiadó, Bp., 1992. 247-256. o.
6. Buda Béla: Az empátia, a beleélés lélektana. Gondolat, Bp., 1985.
7. Maslow, A. H.: Fejlődés és motiváció. Hiánymotiváció és fejlődésmotiváció. In: Pályalélektan, Tankönyvkiadó, Bp., 1989. 259-278. o.

8. Ritoók Pálné (Szerk.) 1992/b, A tanácsadás pszichológiája. Tankönyvkiadó, Bp.
9. Rudas, J.: Delfi örökösei, Önismereti csoportok: elmélet, módszer, gyakorlatok. Gondolat, Budapest, 2001.
10. Székely Vince: Álláskeresési technikák pályakezdők részére – Oktatói kézikönyv Országos Munkaügyi Központ, Bp. 1993.
11. Szilágyi Klára - Völgyesy Pál, , A tanácsadás funkcióinak fejlődése. Pályaválasztás, 1982/c 15, 1, 25-27.

Ajánlott honlapok:

www.epalya.hu

www.nfsz.hu

Az aláírás megszerzésének feltételei: szeminárium látogatása, évközi követelmény teljesítése.

A tantárgy neve: Pályaismerete, pályaorientáció	
A tantárgy angol neve: Carrier advising	
Tanszék neve: Pszichológiai Tanszék	
Tantárgyfelelős neve: Dr. Kovács János	
Ajánlott félév	II.
Tantárgyi kód	EKPT-110-00L
Levelező tagozat félévi óraszám	0+10
Kredit	5
Vizsgakövetelmény	gyakorlati jegy
Kötelező előtanulmányi rend	nincs

A tantárgy meghirdetési gyakorisága: mintatanterv szerint aktuálisan

Az oktatás nyelve: magyar

A tantárgy órarendi beosztása:

Nappali tagozat: aktuális órarend szerint

Levelező tagozat: aktuális konzultációs rend szerint
tömbösítve

A tantárgy státusza: kötelezően választható

Ajánlott tanterv: Munkaerőpiaci tanácsadó
szakirányú továbbképzés tanterve

A tárgy oktatói: A Debreceni Egyetem Egészségügyi Kar, Szociális és Társadalomtudományi Intézet aktuális félévére szóló tantárgyfelosztás alapján.

A tantárgy általános célja és specifikus célkitűzései: A tárgy célja, hogy megismertesse a hallgatókkal a pályaorientáció, mint széles körű információszerezési folyamat elemeit, amelyre a pályatanácsadás bármely más eleme, módszere építhető.

A pályaorientáció lefedi az önismeret, a foglalkozások/pályák ismeretét és a hozzájuk kapcsolódó képzési és továbbképzési lehetőségekben való tájékozódást. Ugyanakkor az aktuális, helyi munkaerőpiac és egyre inkább a globális munkaerőpiaci kitekintés is részét képezi a tantárgynak.

A kurzus gyakorlati foglalkozásai során a hallgatók kipróbálják a az önismeretet segítő eszközöket, a világháló adta lehetőségeket a foglalkozások és a pályák, illetve a munkaerőpiac megismerésére.

Oktatás típusa: előadás, szeminárium

Elsajátítandó alkalmazási /rész/készségek és /rész/kompetenciák

leírása: Ismeretek szerzése az önismeret pályához kapcsolódó területeiről, a foglalkozások elemzéséhez szükséges ismeretek elsajátítása, a munkaerőpiacra vonatkozó ismeretek megszerzésének és frissítésének készségei kialakulnak. Sajátos területként jelenik meg az iskolai pályaorientáció, ennek eszközei.

Kontaktórák és az órán kívüli terhelés aránya: 30 – 70%

Módszerek az oktatás segítésére: előadás, TEAM munka, csoportos elemzés, internetes portálok látogatása.

A tantárgy részletes leírása:

- 1/. Mit jelent a pályaorientáció? Kapcsolatok a pályatanácsadás más fő területeivel.
- 2/. Önismeret és önismeret segítő eszközök
- 3/. A foglalkozások ismerete. információforrások
- 4/ A helyi munkaerőpiac sajátosságai. Globális kitekintés, avagy menjünk-e külföldre dolgozni?
- 5./ Iskolai pályaorientáció
- 6./ Az IT adta lehetőségek a pályaorientációban

Kötelező irodalom:

1. KATT E-learning tananyag vonatkozó modulja
2. Carver, Ch.S., Scheier, M.F. Személyiségpszichológia, Osiris kiadó, Budapest, 2001.
3. Dr. Váry Annamária, Mi legyek ha még nagyobb leszek? Váltunk pályát és munkát együtt, Kiadja az NFI támogatásával a Grafológiai Intézet Kft. Budapest, 2004.

4. Váry Annamária, Énkép és önismeret, Hamupipőke szindróma in Sors mint döntés, szerk. Járó Katalin, Helikon, Budapest, 2005.
5. Völgyesy Pál, Pályaorientáció, GATE, Tanárképző Intézet 1996.
6. Dr. Völgyesy Pál, Pályaismeret, Gödöllői Agrártudományi Egyetem, Gazdaság és Társadalomtudományi Kar Tanárképző Intézete, Gödöllő, 1995

Vizsgakövetelmény: szóbeli vizsga

Ajánlott irodalom:

1. Corkille Briggs, Celebrate your self, Enhancing Your self esteem, Broadway Books, New York, 2001.
2. Csirszka János, Pályalélektan, Gondolat Kiadó, Budapest, 1966.
3. Gillett, McCollom, Groups in context, University Press of America, Lanham, New York, London, 1995.
4. Siegrist, Marco, Kulcsképeségek Kézirat, 13p, 43. o.
5. Dr. Szilágyi Klára, A személyiség értékelésének lehetőségei a tanácsadási folyamatban, Gödöllői Agrártudományi Egyetem, Gödöllő, 1998
6. Dr. Szilágyi Klára, Az egyéni tanácsadás - Módszertani kézikönyv, Gödöllői Agrártudományi Egyetem, Gazdaság és Társadalomtudományi Kar Tanárképző Intézete, 1997.
7. Dr. Szilágyi Klára, Munka –pályatanácsadás, mint professzió, Kollégium Tanácsadó, Szolgáltató Kft., Budapest, 2000.
8. Tókos Katalin, A serdülőkori önismeret az elméleti és empirikus kutatások tükrében – pedagógiai megközelítésben, Új Pedagógiai Szemle 2005/10.
9. Váry Annamária, Pályatanácsadás a munkaerőpiacon, Educatio, 1998/3.
10. Váry Annamária, Problémák rendezése önerőből vagy segítséggel, in Játszmák nélkül, Járó Katalin (szerk) Helikon, Budapest, 1999.
11. Váry Annamária, Sose késő – Oz és Dorothy pályaváltásai, in Játszmák nélkül, Járó Katalin (szerk) Helikon, Budapest, 1999.

Évközi ellenőrzés: nincs

Az aláírás megszerzésének feltételei: szeminárium látogatása

A tantárgy neve: Szociális gazdaság, szociális szövetkezet	
A tantárgy angol neve: Social economy and social work	
Tanszék neve: Társadalomtudományi Tanszék	
Tantárgyfelelős neve: Patyán László	
Ajánlott félév	II.
Tantárgyi kód	EKTT-210-00L
Levelező tagozat félévi óraszám	0+10
Kredit	5
Vizsgakövetelmény	gyakorlati jegy
Kötelező előtanulmányi rend	nincs

A tantárgy meghirdetési gyakorisága: mintatanterv szerint aktuálisan

Az oktatás nyelve: magyar

A tantárgy órarendi beosztása:

Nappali tagozat: aktuális órarend szerint

Levelező tagozat: aktuális konzultációs rend szerint
tömbösítve

A tantárgy státusza: kötelezően választható, szakmai
törzsanyag

Ajánlott tanterv: Munkaerőpiaci tanácsadó
szakirányú továbbképzés tanterve

A tárgy oktatói: A Debreceni Egyetem Egészségügyi Kar, Szociális és Társadalomtudományi Intézet aktuális félévére szóló tantárgyfelosztás alapján.

A tantárgy általános célja és specifikus célkitűzései: Felkészítése arra, hogy a település életében felmerülő problémákra olyan közösségi megoldásokat keressenek, amelyek a közösségi szükségletek kielégítését oly módon oldja meg, hogy azzal az ott élők életminőségét fejleszti, számukra akár megélhetési lehetőséget is nyújt. Ennek érdekében közreműködjön abban, hogy a település és annak szűkebb közösségei felismerjék saját erőforrásaikat, s szükség esetén kiegészítsék azokat más külső forrásokkal. Cél, hogy a hallgató ismerje a szociális gazdaság területén már megvalósult, adaptálható mintákat, ismerete legyen a

különböző közösségi gazdasági szervezeti formákról (különös tekintettel a szövetkezetekre), azok előnyeiről, lehetőségeiről és nehézségeiről. Személetmódja legyen közösségi irányultságú, az öntevékenységre, kezdeményezések segítésére irányuló. Ismerje az együttműködés lehetőségeit intézményekkel, vállalkozásokkal, civil szervezetekkel a közösségi alapú gazdaság (szociális gazdaság) kialakítása érdekében. Legyen birtokában egy olyan tudástár, amelynek segítségével fel tudja készíteni a közösségeket a közös felelősségvállalásra, gazdálkodás tervezésére.

Oktatás típusa: előadás, szeminárium, e-learning

Elsajátítandó alkalmazási /rész/készségek és /rész/kompetenciák leírása: Ismeretek szerzése a szociális gazdaság fogalmáról, céljáról, előzményeiről. Ismeretek szerzése a szociális gazdaság szervezeti formáiról, alkalmazási lehetőségeiről. Az alkalmazási területeken legyen képes felismerni a közösségi gazdasági kezdeményezéseket, bátorítani, segíteni azokat. Tudjon tervezni, a tervezésbe partnereket és a célcsoportot bevonni.

Kontaktórák és az órán kívüli terhelés aránya: 30 – 70%

Módszerek az oktatás segítésére: szakirodalom feldolgozás, kutatás másodelemzés, TEAM munka (szeminárium), csoportos elemzés, feldolgozás

A tantárgy részletes leírása:

II. félév

1. A szociális gazdaság kialakulásának előzményei
2. harmadik vagy nonprofit szektor
3. A szociális gazdaság fogalma
4. a szociális gazdaság célcsoportja
5. a szociális gazdaság iránya, tevékenységi területe
6. nonprofit vállalkozási formák a szociális gazdaságban
7. szövetkezetek

8. A szociális gazdaság jelenlegi megítélése és jövőbeni szükségletei
9. Közösségi gazdaságfejlesztés
10. fejlesztési folyamat
11. segítő hálózatok
12. a helyi viszonyok elemzése
13. partnerség a szociális gazdaságban
14. alternatív közösségi gazdasági megoldások

Kötelező irodalom:

- KATT E-learning tananyag vonatkozó modulja
- Gösta Esping- Andersen: Ismét a Jó Társadalom felé? Esély, 2006/6.
- Beszélgetés az állam szerepének változásáról. Az MTV 1. Tudósklub 1998. januári adásának résztvevői: Ferge Zsuzsa, Huoranszki Ferenc, Csaba László, Kolosi Tamás szociológus. Műsorvezető: Csepeli György szociológus. Az adás rövidített, szerkesztett változata
- Szociális gazdaság kézikönyv
Szerzők: Csoba Judit, Frey Mária, G. Fekete Éva, Lévai Márta, Soltész Anikó Szerkesztő: Frey Mária
Országos Foglalkoztatási Közalapítvány, Budapest 2007.
- Mészáros Zsuzsa: Svédországi szövetkezetek és projektek a munkanélküliség enyhítése érdekében 1-2-3
Közösségfejlesztők Egyesülete, Budapest, Parola 1998/2-3. 1998/4. 1999/1
- Alf Ronnby: Helyi közösségek mozgósítása.
www.kozossegfejlesztes.hu
- Szomszédsgai gazdaságfejlesztés
Közösségfejlesztők Egyesülete, Budapest, 2000.

Ajánlott irodalom:

- G. Fekete Éva – Solymári Gábor
A szociális gazdaság kiépítésének esélye és feltételei az Észak-magyarországi régióban
Észak-magyarországi Stratégiai Füzetek I. évf. 2. szám 2004.
- Dr. Frey Mária: Munkahelyteremtés a munkaerőpiac fő áramlatán kívül.

Közösségfejlesztők Egyesülete, Bp. Parola, 1998/1. 4-7.

- Fábriánné Szabó Irén: Az etei tejszövetkezet. Kutya nélkül eb a pásztor. Közösségfejlesztők Egyesülete, Budapest, Parola 1995/1 és 1996/2
- Kovács Edit: A vidékfejlesztési programok alapja a közösségfejlesztés
www.kozossegfejlesztes.hu

Jogszabályok:

- 2006.X.tv.a szövetkezetekről

Ajánlott honlapok:

www.kozossegfejlesztes.hu

www.szoszov.hu

www.szocialisgazdasag.hu

Évközi ellenőrzés: szemináriumi dolgozat készítése

Az aláírás megszerzésének feltételei: szeminárium látogatása, követelmény teljesítése.

Vizsgakövetelmény: szóbeli vizsga

A gyakorlati/szemináriumi jegy megszerzésének feltételei: érvényes aláírás, a szemináriumi dolgozat, kiselőadás elfogadása, sikeres megvédése.

A Kari Tanács 42/2015. (10.13.) határozata

A szakdolgozat elkészítésének általános rendje a Debreceni Egyetem Egészségügyi Karán

A szakdolgozat

A szakdolgozat a szakképzettségnek megfelelő, a szakmai tárgyakhoz kapcsolódó dolgozat, amely a hallgató alapos tárgyi ismereteit bizonyítja, elkészítésével a hallgatónak tanúsítani kell, hogy tanulmányai során elsajátította a könyvtárhasználat és az irodalomkutatás alapjait, valamint egy szakmai kérdés feldolgozása kapcsán képes saját önálló véleményét szabatosan és tömören megfogalmazni, és azt megfelelő írásos formában dokumentálni, továbbá bírálóbizottság előtt szóbeli vitában sikeresen megvédeni.

A Debreceni Egyetem Tanulmányi és Vizsgaszabályzata 26. §-a írja le a diplomamunkával (szakdolgozat) kapcsolatos általános tudnivalókat utalva arra, hogy a részletes szabályokat a Kari szakdolgozat szabályzatban kell meghatározni.

A DE TVSZ Kari melléklete 14. § foglalkozik a kari specialitásokkal.

A fenti dokumentumokban foglaltakra figyelemmel a DE Egészségügyi Karán a szakdolgozat készítés általános rendje az alábbi:

I. A szakdolgozat készítés célja

Az adott szak képesítési, vagy az adott szak szakirányának megfelelő képesítési követelmények általános része tartalmazza a szakdolgozat készítés célját. A szakdolgozat készítés fő célja a könyvtárhasználat, a modern irodalmazás módszereinek elsajátítása, a megszerzett ismeretek alapján szintetizálás, az adott kérdéskörben önálló, konstruktív véleményalkotás, valamint, hogy a hallgató az adott témakörben bizonyítsa a hazai és külföldi szakirodalmi tájékozottságát, elemző és értékelő készségét. További cél, hogy a hallgató bizonyítsa elméleti és módszertani felkészültségét az alap- és mesterképzésben, illetve szakirányú továbbképzésben felvett tárgyakból.

II. Követelmények

- II.1. A szakdolgozat témája valamely a szakon oktatott diszciplína aktuális problémakörét ölelje át.
- II.2. A szakdolgozati téma kimunkálása során fel kell használni a témával kapcsolatos legújabb hazai irodalmat és legalább egy összefoglaló külföldi közleményt, amennyiben a témának van nemzetközi irodalma.
- II.3. A szakdolgozat terjedelme **70 000 - 126 000** karakter szóköz nélkül (**kb. 25 - 45 oldal**).
A terjedelemben beszámít a dolgozat összes alkotóeleme kivéve a mellékletet (pl. címlap, tartalomjegyzék, irodalomjegyzék, **lábjegyzet**, tárgymutató).
A dolgozatot egyoldalasan, **A4 méretű papírra**, az alábbi beállításokat alkalmazva kell elkészíteni.
Margók: belső, külső, felső és alsó 2,5 cm; kötémargó spirálozáshoz 0,5 cm, kötéshez 1 cm.

Betűtípus: szövegtörzs: Times New Roman; címek, alcímek: Times New Roman vagy Arial

Betűméret: szövegtörzs: 12 pont.

Sortávolság: szimpla (1).

Bekezdés: sorkizárt, az első sor 1,25 cm behúzással, automatikus elválasztással (elválasztási zóna 0.3 cm).

Oldalszámozás: arab számokkal, alul, kívül.

Fejezet- és alfejezetcímek: félkövér és dőlt 18, 16, 14 pontos betűvel, balra igazítva, numerikus, többszintű számozással.

Lábjegyzetek: 8 pontos dőlt betűvel, mindig a hivatkozás oldalán.

A maximált terjedelemben beletartoznak a szövegben szereplő táblázatok és az irodalomjegyzék. Az ábrákat, amennyiben a terjedelem velük együtt meghaladná a fent meghatározott terjedelmet a szakdolgozat mellékleteként kell feltüntetni megfelelő számozással és ábrafeliratokkal, így nem számítandók be a szakdolgozat terjedelmébe.

II.4. A szakdolgozat általános formai követelményei:

külső borítólapon közepén:	Szakdolgozat
külső borítólapon alsó harmadában:	a hallgató neve, alatta a beadás éve
az első belső borítólapon felső részén:	Debreceni Egyetem Egészségügyi Kar
az első belső borítólapon közepén:	a szakdolgozat címe,
az első belső borítólapon jobb alsó harmadában:	a hallgató neve, alatta: a szak neve, alatta: a beadás éve.

a második belső borítólapon közepén: A szakdolgozat a Debreceni Egyetem Egészségügyi Kar .....Tanszékén készült.

(Tanszékvezető:.....)

Konzulens: ..... (és munkahelye, ha nem a Kar oktatója)

feliratok szerepelnek.

A szakdolgozatok elkészítésének további formai követelményeit az 1. melléklet (A szakdolgozatok ajánlott szerkezeti felépítése, valamint a hivatkozások és az ábrák, táblázatok elkészítésének követelményei) tartalmazza.

A szakdolgozat bekötött példányához csatolni kell egy nyilatkozatot, melyben a szerző aláírásával tanúsítja, hogy a szakdolgozat a saját, önálló munkája. A Plágium Nyilatkozatot a szakdolgozatban a Tartalomjegyzék elé kell bekötni (2. számú melléklet).

II.5. A szakdolgozatot 1 példányban bekötve, és **1 példányban** elektronikus adathordozón (CD-n, egybe szerkesztett pdf fájlban, amelynek neve a szerző neve ékezetek nélkül) kell elkészíteni.

- II.6. A hallgató a tanszékvezető külön engedélye alapján angol, vagy német nyelven is írhatja a szakdolgozatot.
- II.7. A szakdolgozat tartalmi, szerkezeti, bibliográfiai, empirikus módszertani követelményeit, az értékelés általános szempont rendszerét a témák meghirdetésével egy időben a Kar (az intézet) honlapján közzé kell tenni.

III. A Debreceni Egyetem Egészségügyi Kara által biztosított feltételek

- III.1. A Tanszékek a hallgató témaválasztásának megkönnyítésére szakdolgozati témajegyzéket készítenek a konzulens nevének feltüntetésével. A témajegyzéket közzéteszik a Kar (intézet/tanszék) honlapján. A szakdolgozatok témáit oly módon kell meghirdetni, hogy azok a képzési céllal összhangban legyenek és kielégítsék a gyakorlati igényeket. A meghirdetett témákon kívül, tanszékvezetői jóváhagyással, más témák is választhatók. Kívánatos, hogy a szakdolgozati témák a képzésben oktatott főbb tudományágak témaköreiből kerüljenek ki.
- III.2. A témalista nyilvánosságra hozatalának végső határideje március 15., illetve október 15.
- III.3. A választott téma kidolgozását a tanszékvezető által kijelölt konzulens segíti, aki egyben ellenőrzi is a II.7. pontban írt kari követelmények teljesülését.
- III.4. A szakdolgozatot készítő hallgató használhatja az Egyetem és a Kar könyvtárát és annak szolgáltatásait. A hallgató igénybe veheti külön beosztás alapján a Kar informatikai lehetőségeit.
- III.5. A szakdolgozat előállításához, az ábrák és táblázatok elkészítéséhez a kar nem nyújt külön segítséget, ezek költsége a hallgatót terheli.
- III.6. Rendkívül méltányolandó esetben az Intézet a rendelkezésére álló osztott költségvetési keretből a szakdolgozat készítéshez külön kérelem és elszámolás alapján támogatást adhat.

IV. A szakdolgozat elkészítésének rendje

- IV.1. A szakdolgozat témájaként választható bármely kiírt téma. A hallgató alapképzésben, a hét féléves képzésben a IV. félév, a nyolc féléves képzésben az V. félév szorgalmi időszakának végéig, a mesterképzésben résztvevő hallgató a II. félév szorgalmi időszakának kezdetéig, szakirányú továbbképzésben a szorgalmi időszak 7. hetének végéig köteles a témaválasztást igazoló – a tanszékvezető és a konzulens aláírásával ellátott – szakdolgozati témalap egy példányát illetékes **tanszékhez**/intézethez leadni.
- IV.2. A szakdolgozatot készítőkről a téma és a konzulens megnevezésével **tanszéki és** intézeti nyilvántartást kell vezetni.
- IV.3. Szakdolgozati téma módosítására ill. megváltoztatására alapképzésben a VI. félév végéig, mesterképzésben a II. félév szorgalmi időszakának végéig, szakirányú továbbképzésben az első félév szorgalmi időszakának végéig van lehetőség.

- IV.4. A hallgató az illetékes tanszék vezetőjénél kezdeményezheti nem kiírt szakdolgozati téma választását. A tanszékvezető egyetértése esetén a IV. 1. pontban leírtak szerint kell eljárni. A konzulens kijelöléséről az illetékes tanszék vezetője gondoskodik.
- IV.5. A hallgató a szakdolgozat készítés ideje alatt rendszeresen kapcsolatot tart a konzulensével, de legalább három alkalommal köteles a konzulensével konzultálni, melyet a konzulens a Szakdolgozati témalapon (3. melléklet) aláírásával igazol. A konzulens irányítja és értékeli (amennyiben a szakdolgozat a mintatantervben tantárgyként szerepel) a hallgató munkáját, valamint eligazítást ad a szakdolgozat végső formájának elkészítéséhez.
- IV.6. A szakdolgozat benyújtásának végső határideje november 15., illetve április 15. A szakdolgozatot a II.5-ben leírtak szerint elkészítve átvételi elismervény ellenében a Tanulmányi Adminisztrációs és Diáktanácsadó Irodában kell leadni a Szakdolgozati témalappal együtt, melyen a konzulens aláírásával igazolja, hogy a szakdolgozat leadható.
- IV.7. A IV.6.-ban írt határidő jogvesztő határidő. Különösen indokolt esetben – kérvény benyújtásával - külön eljárási díj fizetése mellett további 10 munkanap haladék adható. Elmulasztása esetén a hallgató záróvizsgára nem bocsátható, a hallgató a következő záróvizsga időszakban tehet záróvizsgát.
- IV.8. A szakdolgozatok értékelését az illetékes intézet szervezi. A leadott szakdolgozatokat az Intézet azonosítóval látja. A bíráló személyét a témát kiíró tanszék vezetője jelöli ki. A bíráló az adott szakterületen jártas (lehetőleg egyetemi, főiskolai végzettséggel rendelkező, kivételes esetben az adott szakterület elismert szaktekintélye) szakemberek. A bíráló 1 oldalas szöveges értékelést utalva az 1-5. fokozatú érdemjegyre. A konzulens és a bíráló nem lehet ugyanaz a személy.
- IV.9. Az értékelésben utalni kell:
- a szakdolgozat tartalmi (elméleti ill. irodalmi megalapozottság, ismeretanyag, interdiszciplináris megközelítés, logikai elemek, önálló gondolkodás, hipotézisek helyessége, adatfeldolgozás korszerűsége, stb.) elemeire,
  - a szakdolgozat következtetéseinek és javaslatainak gyakorlati alkalmazhatóságára, ill. kutatási értékeire.
  - a szakdolgozat formai (szerkezet, arányok, kivitel, stílus, nomenklatúra, helyesírás, szemléletesség, stb.) elemeire.
- IV.10. Az értékelést az erre a célra szolgáló „Szakdolgozat értékelő” lapon (4. melléklet) kell elvégezni, melyet a felkéréskor az intézet küld meg a bírálónak. Az értékelő lapot 1 eredeti példányban és elektronikusan kell a bírálónak kitölteni, aláírni és visszaküldeni.
- IV.11. **A szakdolgozat védelemre bocsátható, ha a bíráló legalább elégségesre értékelt a szakdolgozatot. Amennyiben a kijelölt bíráló elégtelenre értékelt a szakdolgozatot, a témát kiíró tanszék vezetője 3 munkanapon belül két újabb bírálót jelöl ki. Az újabb bírálatot az opponensek 3 napon belül elkészítik. Amennyiben az új bírálók közül legalább az egyik elégségesre értékelt a szakdolgozatot, a szakdolgozat védelemre bocsátható, ha mindketten elégtelenre**

értékelik a dolgozatot a hallgatónak a szakdolgozatot át kell dolgoznia vagy új szakdolgozati témát kell választania.

A szakdolgozatok megvédését – azokon a szakokon, ahol a szakdolgozat elkészítése és eredményes megvédése a záróvizsgára bocsátás feltétele – az illetékes intézet szervezi. A szakdolgozat megvédése **legalább 3** tagú bizottság **vagy – ahol a szakdolgozat védelem a záróvizsga része – záróvizsga bizottság** előtt történik. Ennek tagjai lehetnek: a tanszékvezető ill. helyettese, a tárgy előadó, a konzulens, **az intézet/tanszék** oktatói, az érintett szak felelőse, ill. helyettese, vagy a DE felkért oktatója, a DE címzetes és Emeritus professzora ill. docense, **a DE TVSZ-ben rögzített záróvizsga bizottsági tag.**

A szakdolgozat megvédése nyilvános, az intézetnek nyilvánosságra kell hoznia a szakdolgozatok megvédésének időpontját. Erről tájékoztatni kell a tanszék, a szak oktatóit a konzulenseket, az adott hallgatókat.

A szakdolgozat védést – figyelemmel az írásbeli értékelésben foglaltakra is – 1-5 osztályozási rendszerben kell értékelni.

A szakdolgozat védéséről rövid jegyzőkönyvet kell készíteni, s a bizottság tagjainak aláírásával kell ellátni.

- IV.12. A szakdolgozat megvédése után az Intézet a szakdolgozat bekötött példányát megküldi a Kari könyvtárnak, az elektronikus adathordozót archiválja, az érkező lapot, valamint a jegyzőkönyvet megküldi a Tanulmányi Adminisztrációs és DiákTanácsadó Irodának.
- IV.13. A záróvizsgákat szervező Intézet gondoskodik arról, hogy a záróvizsga bizottság tagjai a szakdolgozatot és a hozzá csatlakozó dokumentumokat a záróvizsgán kézhez kapják. A záróvizsga bizottság tagjai a záróvizsgán kérdéseket tehetnek fel a szakdolgozattal kapcsolatban, - ha a szakdolgozat védelem nem része a záróvizsgának – a hallgató által adott válaszok nem befolyásolják a szakdolgozat érdemjegyét.
- IV.14. A könyvtár tárgyév augusztus 31-ig köteles az elkészült és megvédett szakdolgozatokról a Kar honlapján hozzáférhető listát készíteni, amely tartalmazza a készítő nevét, a szakdolgozat címét, a tanszék nevét, ahol a szakdolgozat készült, valamint a konzulens nevét.
- IV.15. A TDK munka keretében is készülhet szakdolgozat, vagy egyéni TDK pályamunka – a hallgató kérésére – szakdolgozatnak minősíthető.
- IV.16. A TDK dolgozat diplomamunkaként történő elfogadásának folyamatát az EK TDK szabályzata tartalmazza.

Nyíregyháza, 2015. október 13.

Mellékletek

1. melléklet

A szakdolgozatok ajánlott szerkezeti felépítése, valamint a hivatkozások és az ábrák, táblázatok elkészítésének követelményei

A szakdolgozat ajánlott szerkezeti felépítése

1. **Cím.** Legyen rövid, érthető és a tartalmat jól kifejező.
2. **Tartalomjegyzék.** A fejezetek és alfejezetek felsorolása, oldalszámokkal.
3. **Bevezetés:** A téma elméleti és gyakorlati jelentőségének bemutatása, a témaválasztás indoklása, a saját vizsgálatok és célkitűzések indoklása.
4. **Szakirodalmi áttekintés.** A témával szorosan összefüggő irodalom feldolgozása, elemzése és értékelése.
5. **Kutatási módszerek/Anyag és módszer.** Amennyiben a szakdolgozat önálló, empirikus adatfelvételre, kutatásra épül, ebben a fejezetben kell bemutatni és indokolni a kiválasztott módszereket és a vizsgálat körülményeit. Amennyiben az önálló felmérés lebonyolításában problémák, nem várt akadályok merültek fel, ezeket is ebben a részben kell ismertetni.
6. **Eredmények/Eredmények és megbeszélés.** A fejezet a vizsgálatok és az elemzések részletes eredményeit tartalmazza. Fontos, hogy a szakdolgozó a kapott eredményeket pontosan és áttekinthetően rögzítse. Az eredményeket célszerű táblázatokban összefoglalni, és ábrákkal szemléltetni. Az eredmények és megbeszélés részt össze lehet vonni. Ebben az esetben az eredményeket meg kell magyarázni és lehetőség szerint más vizsgálati eredményekkel össze kell vetni.
7. **Következtetések és javaslatok/Megbeszélés.** Ebben a fejezetben kell ismertetni a legfontosabb eredményeket, megállapításokat, az eredményekből levont legfontosabb következtetéseket, és javaslatot tenni azok gyakorlati alkalmazására, továbbfejlesztésére. Ha Megbeszélés a fejezet címe, az eredmények magyarázata és lehetőség szerint más vizsgálati eredményekkel való összevetése után kell a következtetéseket levonni, a javaslatokat megfogalmazni.
8. **Összefoglalás.** Itt kell röviden ismertetni a vizsgált téma hátterét, a kutatás során alkalmazott módszereket, a legfontosabb eredményeket, megállapításokat és következtetéseket. Maximum 1 oldal.
9. **Irodalomjegyzék.** Az Irodalomjegyzéknek tartalmaznia kell a dolgozat megírásához felhasznált összes szakirodalmat, jogszabályt, dokumentumot részletes bibliográfiai adatokkal. **Az Irodalomjegyzék nem tartalmazhat olyan hivatkozást, amely a dolgozatban nem szerepel.** A hivatkozás elkészítése kétféle módon történhet.
10. **Mellékletek.** Ide kerülnek azok a nagyobb méretű ábrák, táblázatok, fotók, dokumentumok, stb., amelyek szövegek közötti elhelyezése gondot okozott volna.

A fenti szerkezeti felépítéstől, a témától függően, a konzulens engedélyével a szakdolgozó eltérhet. Fontos kiemelni, hogy a szerkezeti tagolásban megadott elnevezések nem kötelező fejezetcímek egyben.

A „Bevezetés” és „Összefoglalás” fejezetek kivételével az egyes fejezeteket célszerű (de nem kötelező) decimális rendszerű számozással ellátni:

- a főfejezeteket egy számjeggyel (1., 2., 3., stb.), oly módon, hogy a szám után egy pont kerül.

- Az alfejezeteket két-három számjeggyel (1.1., 1.2., vagy 1.1.1., 1.1.2., stb.), oly módon, hogy minden egyes szám után pont van.

A számok után kezdődő fejezetcímeket a magyar helyesírás szabályai szerint nagy kezdőbetűvel kell elkezdni, a cím, alcím végén azonban nincs pont.

Az irodalmi hivatkozás módjai

Az irodalmi hivatkozásokat kétféleképpen lehet elkészíteni. A két módot nem lehet egymással keverni.

I.

1. A dolgozat szövegében a tartalmi jellegű utalás, hivatkozás, idézet esetében a felhasznált gondolat végén a szerző vezetékneve szerepel nagy betűvel, majd a közlemény megjelenésének évszáma, pl.: (FERGE, 2002). Két szerző esetében mindkettő vezetéknevét ki kell írni, pl.: (FERGE és GAZSÓ, 1998). Három vagy több szerző esetében az első szerző pontos neve, és munkatársai szerepel, pl.: (FERGE és munkatársai, 2002). Mindegyik esetben nem a hivatkozást tartalmazó mondat végén szerepel a pont, hanem a zárójelbe tett hivatkozás után.
2. Szó szerinti idézet esetében az idézett szöveget idézőjelbe kell tenni és az oldalszámot is meg kell adni, az évszám után álló kettőspont után, pl.: (FERGE, 2002:25).
3. Több azonos tényt megállapító közlemény esetében a zárójelben a szerzőket pontosvesszővel választjuk el, pl.: (FERGE, 2002; GAZSÓ, 2003).
4. Egy szerzőnek ugyanazon évben megjelent több munkájára hivatkozás esetében: a szerző neve, az évszámok „a”, „b”, „c” stb. megjelöléssel.

Irodalomjegyzék

Az irodalomjegyzék összeállítása legyen pontos és gondos, feleljen meg a hazai és a nemzetközileg elfogadott formáknak. Az irodalomjegyzékben az egyes szerzők nevének megfelelően A-B-C sorrendet kell alkalmazni sorszámozás nélkül. Csak olyan irodalom vehető fel a jegyzékbe, amelyet a szakdolgozó felhasznált, és amelyre a szövegben is hivatkozik. A szerzők tudományos és egyéb címét (Dr. Prof. Habil., stb.) nem kell feltüntetni. Amennyiben egy műnek, kiadványnak nincs pontosan megadott szerzője, csak intézménynév áll rendelkezésre, az alapján kell besorolni az irodalmat, azaz pl.: a Központi Statisztikai Hivatal kiadványai a K betűnél szerepelnek.

Jogszabályok esetében is hasonló módon járunk el, a hivatkozott jogszabály kezdőbetűje számít.

A felhasznált irodalom összeállításakor a címek leírásánál alapvető követelmény, hogy a bibliográfiai tételek pontosan és ellenőrizhetően tartalmazzák az adatokat, amelyek alapján a visszakereshetőség biztosítható, az alábbi módokon:

1. **Könyvek** esetében: a szerző/k neve csupa nagybetűvel, a keresztnév első betűje, pont, zárójelben a megjelenés éve, kettőspont, a könyv címe, pont, a kiadó neve, vessző, a megjelenés helye. Pl.:

ANDORKA R. (1997): Bevezetés a szociológiába. Osiris Kiadó, Budapest.

2. **Könyvfejezet** esetében: a szerző/k neve csupa nagybetűvel, a keresztnév első betűje, pont, zárójelben a megjelenés éve, kettőspont, a fejezet címe, pont, In: felirat, a szerkesztő neve

csupa nagybetűvel, a szerk. szó zárójelben, kettőspont, a kötet címe, pont, kiadó, vessző, a megjelenés helye, pont, oldalszámok, pont. Pl.:

SCHMERTZ I. (2001): Statisztikai eljárások alkalmazása a társadalomtudományi kutatásokban. In: FÓNAI M., KERÜLŐ J., TAKÁCS P. (szerk.): Bevezetés az alkalmazott kutatómódszertanba. Pro Educatione Alapítvány, Nyíregyháza. 151-187.

3. **Folyóiratokban** megjelent közlemény esetében a szerző/k neve csupa nagybetűvel, a keresztnév első betűje, pont, zárójelben a megjelenés éve, kettőspont, a cikk címe, pont, folyóirat neve, vessző, kötetszám vagy füzetszám, pont, oldalszám, pont. Pl.:

LAKI L. (2006): A generációs reprodukció néhány jellegzetessége a lemaradó térségekben. *Esély*, 2. 4-29.

Ha egy szerzőnek, vagy szerzőknek azonos évben megjelent több cikkére hivatkozunk, a megjelenés évszáma után a megfelelő abc betűket írjuk.

Amennyiben külföldi szerzőről van szó, a fenti eljárásmódot kell alkalmazni, azaz elsőként a családi név következik, azaz nem DAVID R(iesmand), hanem RIESMAN D.

Egyéb időszak kiadványban megjelent közlemény esetében is a fenti eljárást kell követni, azaz a folyóiratokban, illetve könyvfejezetként megjelent írásművek esetében megadott formát kell követni.

Internetes forrás a www-vel kezdődő, pontos címet is meg kell adni. Az internetes irodalomra a szövegben a következőképpen kell hivatkozni: (http 1), illetve (www 1) sorszámmal. Az internetes hivatkozásokat a többi hivatkozástól elkülönítve kell feltüntetni.

Az internetes irodalom formai példái:

http://

1. eletetazeveknek.lapunk.hu/ (idézet az Életet az Éveknek szervezet lapjából; Látogatva: 2011. 05. 12.)

2. gtkk.de-efk.hu (a Gerontológiai Tudományos Koordinációs Központ honlapja ; Látogatva: 2011. 05. 12.)

www.

1. mypin.hu/hga/interjigeriatriadrivanl.php (Iván L.: Ma te, holnap én... őszintén az öregedésről; Látogatva: 2011. 05. 12.)

2. oregedes.hu (a Preventív Gerontológiai és Geriátriai Társaság honlapja; Látogatva: 2011. 05. 12.)

II.

A szövegben a mondat vagy a bekezdés végére a megjelenés sorrendjében zárójelbe kell a hivatkozott szakirodalmat tenni. Pl. Magyarországon a lakosság egészségi állapota igen kedvezőtlen (1). Ha több szakirodalomra hivatkozik a szerző, azokat vesszővel kell elválasztani egymástól (pl. (1, 2, 3)). A mondat végén lévő pontot a hivatkozás után kell kitenni. Egy irodalom csak egy sorszámot kaphat, ha később hivatkozunk rá, ugyanazzal a sorszámmal kell hivatkozni.

Az **Irodalomjegyzékben** a hivatkozások a szövegben szereplő számozással együtt, annak megfelelő sorrendben (és nem az első szerzők ABC sorrendjében) jelennek meg. A hivatkozott művek, internetes oldalak formai követelményei megegyeznek a fent leírtakkal,

azzal a különbséggel, hogy az internetes oldalakat nem külön, hanem azokat is a számozásnak megfelelően kell feltüntetni, valamint a szerzők nevében csak a kezdőbetű nagybetű.

A Szociális és Társadalomtudományi Intézethez tartozó képzésekben készített szakdolgozatoknál az I. típusú hivatkozás, az Egészségtudományi Intézethez tartozó képzésekben készített szakdolgozatoknál az I.-es és a II.-es típusú hivatkozás is preferált. Az irodalmi hivatkozások száma lehetőleg ne legyen 15-nél kevesebb és 50-nél több.

Amennyiben a szakdolgozat nem felel meg a ~~tanszék által kiadott~~ fenti követelményeknek, pl.: a szakdolgozó nem alkalmaz hivatkozásokat a szövegben, olyan részek is találhatóak a dolgozatban, melyeket idéz a szakdolgozó, de nem hivatkozik azokra, nagymértékben hiányos az irodalomjegyzéke, stb., a dolgozat elégtelen érdemjeggyel kerül elbírálásra. Ebben az esetben az Intézet visszajuttatja a dolgozatot a szakdolgozónak, akinek javított példányt kell benyújtania a soron következő záróvizsga időszakig.

A táblázatok és ábrák kezelése

1. Függetlenül attól, hogy a dolgozat mely részében szerepelnek, mind a táblázatokat, mind az ábrákat sorszámmal és címmel kell ellátni.
2. A táblázatokat és az ábrákat külön kell sorszámozni.
3. A táblázatokra és ábrákra a szövegben a megfelelő sorszám jelölésével hivatkozni kell.

Más irodalomból, adatbázisból vett táblázatok, ábrák közlése esetében a táblázat alján zárójelben meg kell adni a pontos forrást, oldalszámmal együtt, pl.: (Forrás: **Demográfiai évkönyv, 2004.** KSH, **Budapest**, 2005; Forrás: Barkai L, Madácsy L: Kockázatalapú diabeteuszüres serdülők körében: az első hazai vizsgálat eredményei. Orv. Hetil., 2010, 42:1742-1747.)

PLÁGIUM NYILATKOZAT

Alulírott ..... (Neptunkód: .....)

jelen nyilatkozat aláírásával kijelentem, hogy a

.....

.....című

szakdolgozat

önálló munkám, a dolgozat készítése során betartottam a szerzői jogról szóló törvény szabályait, valamint az egyetem által előírt, a dolgozat készítésére vonatkozó szabályokat. Munkám során csak olyan forrásokat használtam fel, amelyekre az Irodalomjegyzékben hivatkoztam, illetve, amelyeket a hivatkozott szöveg, táblázat mellett feltüntettem.

Kijelentem továbbá, hogy a dolgozat készítése során az önálló munkavégzés követelményét betartottam, a konzulensst ezzel kapcsolatban nem tévesztettem meg.

Jelen nyilatkozat aláírásával tudomásul veszem, hogy amennyiben a dolgozatot bizonyíthatóan nem magam készítettem, illetve azzal összefüggésben megsértettem a szerzői jogra vonatkozó előírásokat, a szakdolgozat elégtelen érdemjegyű, és ellenem az intézmény fegyelmi eljárást indít.

Kijelentem továbbá, hogy sem a dolgozatot, sem annak bármely részét más felsőoktatási intézményben nem nyújtottam be szakdolgozatként/diplomamunkaként.

Nyíregyháza, ...

.....

hallgató

Szak: Munkaerő-piaci tanácsadó szakirányú továbbképzés

EKSZT/_____/2016.

SZAKDOLGOZATI TÉMALAP

A Tanulmányi és Vizsgaszabályzat szakdolgozattal kapcsolatos előírásait megértettem, a szakdolgozat elkészítésének általános rendjét ismerem.

A szakdolgozat témáját

a) a ..... tanszék témajavaslatára alapján,

b) egyéni megbeszélés alapján választottam.

(A megfelelőt kérjük bekarikázni.)

Név: _____ Neptun azonosító: _____

A szakdolgozat témája:

_____
_____

Nyíregyháza, 20__ év _____ hó _____ nap.

_____	_____	_____
témafelelős oktató neve	hallgató neve	tanszékvezető neve
_____	_____	_____
aláírás	aláírás	aláírás

Témafelelős e-mail címe (csak külsős témavezetőnél): .....

A szakdolgozat beadási határideje: adott év április 15./ november 15.

A konzultációk időpontja, a témafelelős oktató aláírása:

1. .... év ..... hó ..... nap ..... aláírás

2. .... év ..... hó ..... nap ..... aláírás

3. .... év ..... hó ..... nap ..... aláírás

A szakdolgozat leadásához hozzájárulok. (Itt az elkészített a szakdolgozat leadása előtt kell aláírni!)

20__ év _____ hó _____ nap.

_____
témafelelős oktató aláírása

SZAKDOLGOZAT ÉRTÉKELŐ LAP

A dolgozat címe:

A bíráló (opponens) neve:

Nyilvántartási szám:

Azonosító szám:

I. Témaválasztás, aktualitás

Téma- és címválasztás

(Fontos-e a tudományterület szempontjából? Megfelel-e a szerző felkészültségének, lehetőségeinek? Összhangban van-e a cím és a megadott téma a dolgozat tartalmával?)

A kutatói kérdés (A kutatói kérdés újdonsága, jelentősége, önállóság a kérdés megfogalmazásában)

5 pontból ..... pont

II. Módszerek, eredmények

Adatgyűjtés és -feldolgozás

(módszerek nehézségi foka, sokoldalúsága, leírásának pontossága, adekvát volta, megfelelő mintavétel és/vagy a források megfelelő köre; az adatok hitelessége, rendezettsége, rögzítésének és feldolgozásának megfelelő módja;)

Eredmények bemutatása

(Az eredmények ismertetése mennyire pontos, alapos, részletes, világos – a dokumentáció mennyire adekvát, szemléltető)

60 pontból ..... pont

III. Formai kivitelezés

Terminológia

(Az adott tudományterület konvencióinak megfelelő illetve az adott elemzéshez szükséges fogalmi apparátus következetes alkalmazása.)

Felépítés, előírt formai követelményeknek való megfelelés (A fejezetek arányai, a fő- és alfejezetek tagolásának logikája.)

Stílus (A fogalmazás szabatossága és gördülékenysége.)

Tipográfia (Javított/javíthatlan elírások; megfelelő ékezetek a szövegszerkesztő programmal írt szövegben)

10 pontból ..... pont

IV. Következtetések, javaslatok

Az eredmények alkalmazása, érvelés

(Az adatok, források értelmezése; logikai következetesség; kritikai reflexiók, korrektség a vélemények bemutatásában; összefüggések meglátása; új és koherens következtetések.

Alternatív magyarázatok. Közölhetőség és/vagy gyakorlati alkalmazás; az ehhez szükséges változtatások.)

15 pontból ..... pont

V. Hivatkozások, bibliográfia, mellékletek

(A tartalmi idézetek korrektsége; formai következetesség a hivatkozásokban és az irodalomjegyzékben; a mellékletek és a dolgozat témájának kapcsolata; a mellékletek kezelhetősége, a témához kapcsolódó hazai és külföldi szakirodalom feldolgozása.)

10 pontból..... pont

Összesen:

100 pontból ..... pont

Az értékelés szöveges indoklása az értékelés pontjai szerint:

(A szöveges indoklás nélkül sem az értékelést lehetővé tevő feltételek megállapítása, sem a pontozásos értékelés nem érvényes.)

A bíráló (opponens) által feltett kérdések (minimum egy kérdés kötelező):

1.

2.

Érdemjegy (számmal és betűvel): .....

Dátum: .....

.....
a bíráló aláírása

Érdemjegy:	0–60 pont	elégtelen (1)
	61–70 pont	elégséges (2)
	71–80 pont	közepes (3)
	81–90 pont	jó (4)
	91–100 pont	jeles (5)